

XXIX. ÉVFOLYAM, 13-14. SZÁM / 2024. augusztus 9.

VÁRNEGYED

Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros

DIVATBA HOZNÁK A DIVATHÁZAKAT

Garam Judit divattervező

10. oldal

VITA A CZAKÓ
ÖLTÖZKÖDÉSI
SZABÁLYAIRÓL
6. oldal

ARANYAT ÉRNEK
A BUDAVÁRI
INGATLANOK
13. oldal

EMLÉKEK, SZTORIK
NYOMÁBAN
A GALERI TAGJAIVAL
18. oldal

A MÁRAIKULT PROGRAMJAI

Jókai Anna Szalon

08.29.
18:30

Kis esti rozé
*XXI. század, 21 női sors
avagy egy könyv előélete*

Virág Benedek Ház

08.15. **Retro Kertmozi**
20:30 *Garas Dezső: A Legányanya (1990)*

08.22. **Irány a Roxfort!**
19:00 **Harry Potter kvíz**

08.29. **Retro Kertmozi**
20:30 *Tímár Péter: Csinibaba (1997)*

09.04. **Ötödik évszak koncert**
19:00 *Francia-magyar népzene*

Tér-Kép Galéria

08.30. **Common Jam XI. – Halotti tor**
18:00 *kiállításmegnyitó*

Várnegyed Galéria

09.04. **Felfedezők 6.0 – A Budapest Art Mentor kiállítása**
18:00 *kiállításmegnyitó*

Vízvárosi Klub

09.06. **Létmesék kicsit
és nagyon "fölnőtteknek"**
19:00

További részletek a www.maraikult.hu weboldalon.

Bosszankodás és öröm

Igen, én sem vágtam rá egyből, hogy a párizsi olimpiai megnyitó elhíresült vacsora-jelenete nem Leonardo da Vinci: Az utolsó vacsora című freskójára tesz utalást, hanem Jan Hermansz van Bijlert: Istenek ünnepe című festményének élőképese, igazán gendersített újrafogalmazása. Hogy is vágtam volna rá, hiszen az élő közvetítésben eddig el sem jutottunk, a Szajna partján történeteket csak utólag hallucináltam össze az online médiából. Mert miután egy dinamikus jelenetnél két férfiszáj összecuppant, nos, pont addig tartott családunk számára a közös megnyitó-nézés. Valami keserű ízt éreztem a számban, és szomorúan levontam az első tanulságot, hogy az olimpiai megnyitó többé nem generációk közös médiaélménye, hanem az olimpiai eszme kiárúsítása a multikultúra legsilányabb portékáinak színes piacán. Tizenkét év telt el, és mekkorát fordult a világ. Londonban még James Bond (egy megkésétt, XX. századi férfideál) pályája csúcsára érve II. Erzsébet brit királynőt gardírozza és helikopteren hozza el a megnyitóra. Remek forgatókönyv, fantasztikus ováció a lelátón.

A második tanulság, hogy röpke tizenkét év elteltével 2024-ben már régesrég ott tartunk, hogy a keresztényekre, a keresztény értékeket még ismerő, elfogadó, és akarva-akaratlanul is benne élő emberekre minden következmény nélkül rá lehet olvasni, hogy bugris, bunkó, elmaradott, beszűkült, mert nem képes elszakadni a képolvasás hagyományától, kulturális toposzaitól, és nem képes felfogni, hogy a művészet nevében bármit, de tényleg bármit meg lehet tenni. Még egy olyan medializált eseményen is, amelyet öt kontinens merőben különböző kultúrájú népei követnek figyelemmel.

Elismerem persze, a megnyitón békegalambot mégsem lehetett eregetni, mert Franciaország az egyik legerőteljesebb támogatója az ukrán-orosz háború fegyveres rendezésének. Apopó, a dionüszoszi bacchanália promotálása helyett mi is állhatna az olimpiai eszme középpontjában? Például az, amit a görögök komolyan vettek, hogy a városállamok a versenyek idejére letették egymás ellen fent fegyvereiket, és a stadionra korlátozták a verekedést. Most tekintsünk el attól, hogy Oroszország nincs is jelen az olimpián, mert kizárták, így a küzdelem, a test test elleni harc – milyen végtelenül szomorú, de – ténylegesen és valóságosan a harctérre korlátozódik.

A híruhanyban nem is vesszük észre, hogy bosszankodás helyett örülhetnénk is, mégpedig a (lapzártánkig) három aranynak, három ezüstnek, két bronznak és a többi nagy eredménynek, amikről mostani dupla számunkban is olvashatnak. (A Várnegyed következő száma szeptember 9-én jelenik meg.) Addig is örüljünk együtt sportolóink fantasztikus teljesítményének!

Kuthi Áron
főszerkesztő

Impresszum

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA
Kiadó: Budavári Média és Városmarketing Kft.
Szerkesztőség: 1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 4.
Telefon: +36-1/611-6493
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetés: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

VÁRNEGYED
Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Viziváros

Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Balogh Roland, Schmidt Gábor,
Szilléry Éva, Tari Tamás
Fotó: Kocsis Attila, Kőrösi Tamás, Tóth Tibor
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk
vissza! Minden jog fenntartva!
Megjelenik 18000 példányban.

Csúsznak a kerületi zebrafejlesztések

Az önkormányzat azt tervezte, hogy nyolc I. kerületi helyszínen még az idén biztonságosabbá teszi a gyalogos közlekedést. Több mint fél éven át konkrétan semmi nem történt, a tervezésről szóló közbeszerzést is csak július legvégén sikerült elindítani.

Még februárban döntött a gazdasági és jogi bizottság új gyalogátkelőhelyek tervezéséről az I. kerület több helyszínén, hogy biztonságosabb legyen a közlekedés. A bizottság július 4-i ülésén kiderült, hogy fél éven át semmit sem haladt az ügy, a közbeszerzés nem indult el, csak az előzetes piaci konzultáció zajlott le. Gulyás Gergely Kristóf (Fidesz) bizottsági elnök bírálta a hivatalt, amiért a csúszást nem tudták megindokolni, sőt, az illetékes irodavezető meg sem jelent az ülésen, mert szabadságra ment.

Fazekas Csilla (Fidesz), a 4. számú egyéni választókerület megválasztott képviselője ezzel kapcsolatban a Várnegyednek azt mondta: számos kereszteződésben az autósok jóindulatán múlik, át tudnak-e kelni biztonságosan a gyalogosok, és gyakoriak a koccanások is. Emlékeztetett rá, hogy a képviselő-testület már tavaly júniusban

döntött például a Várfok utca – Mátray utca kereszteződésénél a gyalogos átkelés biztonságosabbá tételéről, valamint az ő javaslatára arról is, hogy vizsgálják meg a zebra kialakításának lehetőségét a Bathyány utca–Ostrom utca kereszteződésében. A képviselő kiemelte, hogy a II. kerületi önkormányzat már tavasszal megvalósította az Erőd utca – Csalogány utca sarkon, a Lidlnél a zebrafejlesztést, az I. kerületben viszont hónapok óta nem történt semmilyen előrelépés. Fazekas Csilla hozzátette: eredetileg úgy tervezték, ez év végére elkészülnek a budavári zebra, azonban mivel nem csak a tervezésre, hanem a kivitelezésre is közbeszerzést kell kiírni, a projekt sok-sok hónapot csúszhat.

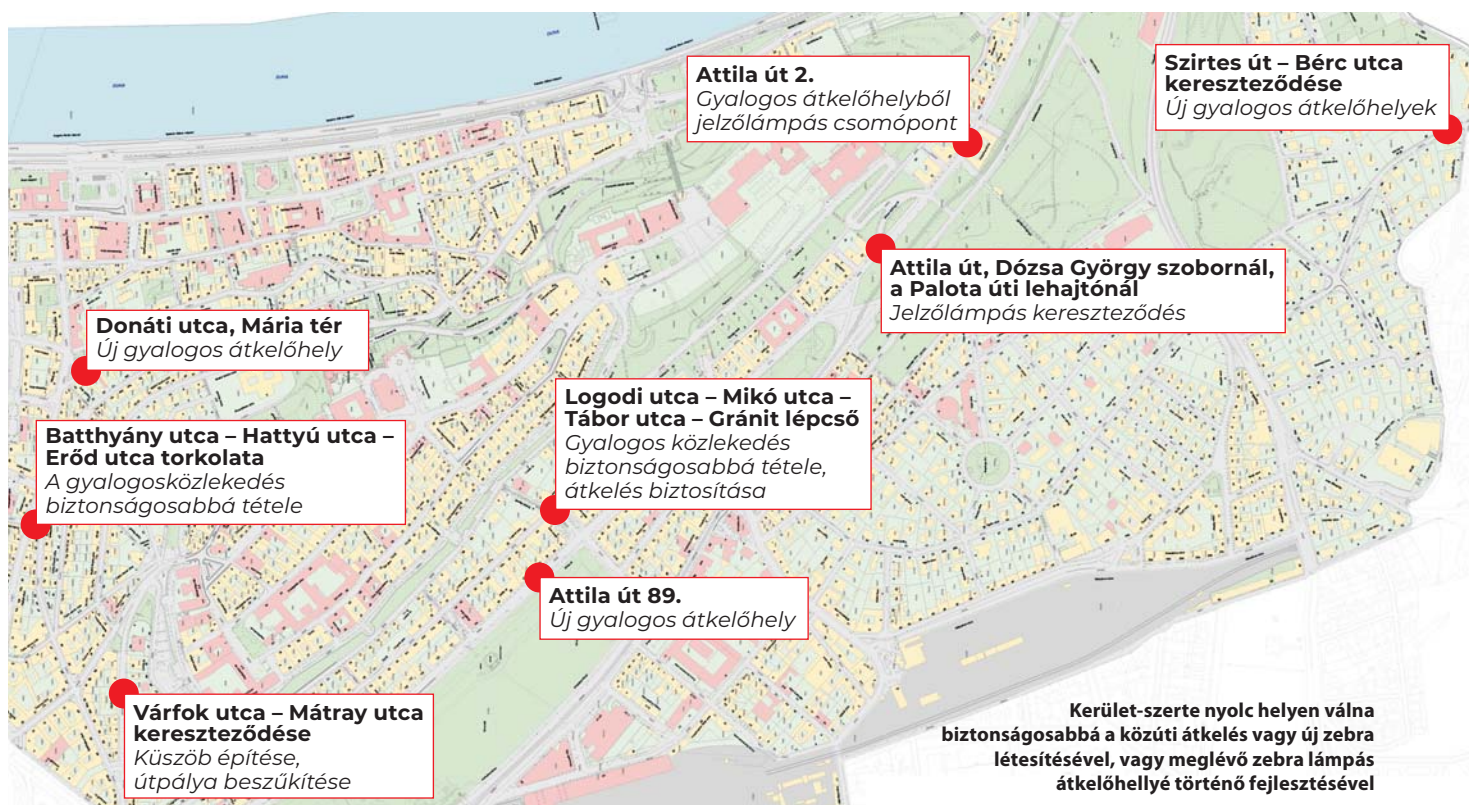
Lapunk megkereste a polgármestert a zebra ügyében, V. Naszályi Márta terjedelmes Facebook-posztban válaszolt. Ebben kifejtette, hogy az önkormányzat

közbeszerzési szakértője miatt csúszik a közbeszerzés.

Viszont a július 4-i gazdasági és jogi bizottsági ülésen a közbeszerzési szakértő azt mondta, éppen a hivatali irodavezető ismételtette meg a közbeszerzéshez kapcsolódó előzetes piaci konzultációt, itt az első körben érkezett felvetésekre nem adott választ a hivatal. Továbbá a helyi Fidesz Facebook-posztjából kiderült, hogy az eljárás végleges dokumentációját csak július 22-én igazolta vissza a hivatal, így 26-án végre elindulhatott a közbeszerzés. A Fidesz szerint V. Naszályi Márta tájékoztatatlanságának bizonyítéka, hogy augusztus 2-i posztjában még mindig azt állítja, hogy nem indult el az eljárás.

A zebra kivitelezésének ügyében megkerestük Böröcz László leendő polgármestert is, aki elmondta, hogy októbertől fel fogja gyorsítani a folyamatokat. Nincs semmilyen elfogadható indok arra, hogy ennyit csúsznak az önkormányzat beszerzései. A jövőben az egyik legfontosabb feladat, hogy a bürokratikus intézményi struktúrát egy hatékony és stabil hivatali és önkormányzati rendszer váltsa fel, mondta el Böröcz László.

SG

Szemétszedés a Vérmezőn

Ez azonban keveset segít a park elhanyagolt állapotán, átfogó megoldás kell

Sokunk szemét szűrja a Vérmezőn ismeretlenek által otthagyt szemét, ideértve a kerület egyik meghatározó kutyás közösségének tagjait is. Közülük már többen gumikesztyűt és nejlonszákot ragadva indulnak kutyát sétáltatni, és mellékes tevékenységként szemetet gyűjtenek. A kerület egyik legnagyobb kutyás online közössége, a Vérmezőn kutyáznunk Facebook-csoport határozottabban is fel szerette volna hívni a figyelmet a problémára, így július utolsó szombatjára szemétszedő akciót hirdettek.

A megjelent civilek és politikusok először is a Főkert munkatársaihoz csatlakoztak, velük együtt járták be a parkot. Több mint tíz nagy zsáknyi szemét gyűlt össze a közösségi akció során. A hulladék gócpontjai jellemzően a hajléktalanok bokrok alatt található árnyas tanyái, az ilyen helyeken általában sok ruhaneműt is szétdobálnak. A megmozduláson részt vett V. Naszályi Márta polgármester, Kun János gellérthegyi egyéni választókerületi képviselő és Fróna Levente, a Vérmezővel határos 6. számú választókerület októbertől munkába álló fideszes képviselője.

Fróna Levente az akciót így értékelte: „Választókerületem háttára, az Attila út házai a Vérmezőre néznek. Azt szeretném, ha az itt lakók rendezett környezetben élhetnének, és nem kellené a szemetet és a hajléktalanokat kerülgetniük.”

Mint arról már a Várnegyed beszámolt, a Vérmező elhanyagolt állapota alapvetően arra a helyzetre vezethető vissza, hogy a Vérmező bár az I. kerület része, fenntartója a Fővárosi Önkormányzat. Viszont ez utóbbi nem fordít kellő anyagi forrást a terület karbantartására. Mint azt Böröcz László, a kerület leendő fideszes polgármestere többször is hangsúlyozta, az önkormányzati képviselőtestület már több alkalommal is kez-

Fróna Levente (Fidesz, jobbra), mögötte Kun János (Párbeszéd) és V. Naszályi Márta (Párbeszéd) polgármester a szemétszedési akción

Fotó: Tóth Tibor

deményezte a Vérmező átvételét, de V. Naszályi Márta jelenlegi polgármester – bár fővárosi képviselőként lett volna módja rá – ezt a kérdést nem terjesztette be a Fővárosi Közgyűlés napirendjére. A kerület vezetését októbertől átvevő politikus elmondta, a kérdést mindenképpen napirendre fogják tűzni.

A Vérmezőn kutyáznunk csoport egyik tagja szerint nem volt egészében sikeres az akció, mert míg sokan mutogatnak az illetékesekre, kevesen fognak kezükbe nejlonszákot, és kevesen veszik saját kezükbe a probléma megoldását. Mint írták, a csoport ezentúl is igyekszik majd a napi sétáltatás alkalmával a szemetet is felszedni, „hogy élhető legyen a parkunk”.

KÁ

Önkormányzati bölcsőde nyílik a Naphegyen

Három, nyolcfős csoport számára épül önkormányzati bölcsőde a naphegyi Dezső utca 8-as számú telek régi villájának renoválásával. Jelenleg a következő munkálatok zajlanak az ingatlanon: tetőtéri lift vasbeton falának hőszigetelése, tetőtéri gépészeti helyiség szerelése, terasz feletti előtetők mázolás, belső ajtók, álmennyezetek, gipszkarton válaszfalak szerelése, csempeburkolás, padlóburkolatok fektetése, falfestés, gépészeti ágvezetékek és berendezési tárgyak vezetékének, illetve szerelvények szerelése.

A ház július utolsó előtti hetében elérte legmagasabb pontját, a torony tetejére felkerült a toronysisak, ezt a bokréta kitűzésével ünnepelték az ácsok. A ház a második világháború alatt megsérült,

Fotók: Tóth Tibor

annyira, hogy tornyát le kellett bontani. Később zeneiskola is működött a falai között. A 300 millió forintos kormányzati támogatásból épülő bölcsőde a tervek szerint idén októberre készül el.

VN

Fotó: Kocsis Attila

Szabad-e félmeztelenül futni a Czakó pályán?

Az utóbbi hónapokban aláírásgyűjtések célkeresztjébe került a Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont házirendje. A petíciót kezdeményezők szerint túl szigorúak, míg a vezetés szerint a látogatók biztonságát szolgálják az érvényben lévő házi szabályok. V. Naszályi Márta leköszönő polgármester is aláírásgyűjtésbe kezdett, de nem tudni, hogy valóban a Czakót használók nyilvánítottak véleményt.

A Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpontban néhány futó nemtetszését vívta ki a házirend: „Elsősorban a dresszkód csípte a szemünket” – mondta el megkeresésünkre Lafferton Zsolt, az aláírásgyűjtés kezdeményezője. A fotósként és tanárként dolgozó kerületi fiatalember kifogásolta, hogy a szabályzat szerint tilos fedetlen felsőtesttel, illetve sporttopban futni. Lafferton az önkormányzati választás előtt petíciót indított a futók körében, miután az intézmény nem reagált a panaszaira.

„Nagyjából 120 aláírás került a polgármester asszony elé” – nyilatkozta a pedagógus. A polgármester röviddel ez után online kérdőívet tett közzé, amelyben kifogásolta, hogy tilos félmeztelenül, illetve sporttopban edzeni, és tilos a futóbabakocsi használata. Továbbá azzal sem ért egyet, hogy a 10–14 év közötti gyere-

keket nem engedik szülői felügyelet nélkül a pályára.

Ennek kapcsán emailben kerestük a városvezetőt, aki lapzártánkig nem válaszolt. Érdeklődtünk arról, hogy az általa indított kérdőívet hányan töltötték ki, mi az emberek véleménye a „dresszkódról”. Érdekel minket az is, mi garantálta, hogy az aláírók kerületiek vagy valóban használják a sportpályát. Rákérdeztünk többek között arra is, a kérdőíven keletkezett adatokat az önkormányzat vagy a polgármester, vagy ki kezeli, és mi garantálja a GDPR-irányelveknek való megfelelést. A polgármester a Facebookon július elején azt írta, 140-en töltötték ki a kérdőívet.

REND A LELKE

Dr. Tatár András, a Czakó intézményvezetője megkeresésünkre elmondta, hogy a dresszkóddal kapcsolatban Laf-

FŐVÁROSI SZABÁLYKÖRKÉP

Több, véletlenszerűen kiválasztott budapesti sportlétesítmény házirendjét is megvizsgáltuk. Mutatjuk a releváns részeket:

- **Pasaréti Sportcentrum (II. kerület):** A Fitness Klubot 14 éven aluli gyermek csak edzői felügyelettel, 14–18 év közötti gyermek csak szülői nyilatkozattal vagy felügyelettel használhatja. A félmeztelen sportolás mindenhol tilos. Futóbabakocsit tilos használni.
- **Panoráma Sportközpont; Pokorny József Sportközpont (II. kerület):** A házirend nem tér ki a félmeztelenségre, gyűlöletkeltő felíratot és önkényuralmi jelképet megjelenítő ruházatot viszont szigorúan tilos hordani.
- **Margitszigeti Atlétikai Centrum (XIII. kerület):** „A felső és alsó ruházat viselése a pályán kötelező.”
- **Angyalföldi Sportközpont (XIII. kerület):** A házirend nem tér ki a félmeztelen edzésre.
- **M130 Sportközpont (XIV. kerület):** A fitnessparkot 14 éven aluliak felnőtt kísérettel használhatják.
- **Kolonics György Szabadidőközpont (XX. kerület):** Tilos fedetlen felsőtesttel sportolni.

ferton Zsolton kívül egy személytől kapott közvetlen visszajelzést, aki fenntartásai mellett tudomásul vette, hogy nem futhat félmegtelenül. Leszögezte: „Az intézkedés bevezetését a Czakón foglalkozásokat tartó pedagógusoktól, edzőktől és az itt sportoló gyermekes édesanyáktól érkezett jelzések indokolták.”

A futóbabakocsi ügyét egy pár firtatta, ennek megfelelően a Polgármesteri Hivatalnak jelezte, hogy az egysávos futókör nem elég széles, hogy azon biztonságosan lehessen így edzeni.

A felnőtt – és nem szülői – felügyelet kapcsán külön felhívta a figyelmet arra, hogy ezt a házirendben említett szabályt a Czakó pálya előző, éppen V. Naszályi Márta leköszönő polgármester által megbízott vezetője hozta, ő csupán betartatja. Ezzel kapcsolatban hozzá 12 megkeresés érkezett, amelyből nyolc panaszos elfogadta a szabály jogosságát. Dr. Tatár András szerint indokolt az előírás, mivel a sportközpont nem tud és nem is jogosult arra, hogy gyermekfelügyeletet biztosítson.

Felidézte: egy 2018-as baleset kapcsán épp V. Naszályi Márta kérte a központ biztonságosabbá tételét, amit többek között ez a szabály is szolgál. Elárulta: az elmúlt időszakban több szándékos rongálást is követtek el felügyelet nélküli fiatalok a Czakón, így emiatt is indokolt betartatni ezt az intézkedést. Erre áprilisban külön levélben is felhívta a polgármester figyelmét.

Tari

Bulizene és ütvefűró

A társasház szabályozhatja a felújítás és a mosás idejét is

A zaj és a hangoskodó szomszédok okozzák általában a legtöbb problémát a társasházi együttélés során. A nyugodt pihenéshez mindenkinek joga van, zavaró zaj esetén a jegyzőhöz vagy a bírósághoz lehet fordulni birtokvédelemért. Ezzel egyre többen élnek is.

A csend megzavarása, vagyis a csendháborítás alapvetően szabálysértés. Ezt akkor követi el valaki, ha olyan, indokolatlan zajt okoz, ami alkalmas arra, hogy mások nyugalma megzavarja. Fontos, hogy a zavarásnak objektívnek kell lennie, és bármikor fennállhat (vagyis nemcsak hétvégén vagy éjszaka) – mondta a Várnegyednek Weisz Gábor Miklós. A Magyar Közös Képviselők Egyesületének szakmai igazgatója hozzátette: ilyen esetekben az elsődlegesen értesítendő illetékes hatóság a rendőrség, ha akut, jelenleg is fennálló problémáról beszélünk, például a szomszéd hangos házi bulit rendez. Érdemes egyébként előbb a szomszédal beszélni, ha nem lehet őt jobb belátásra bírni, akkor lehet a rendőrséghez fordulni. Fontos tudni, hogy a közös képviselőnek nincs arra jogosítványa, hogy kikapcsoltassa a zenét, bemerjen a zajt okozó lakásába vagy kihúzza a konnektorból az ütvefűrőt. „A jogi eszköz ez esetben annak a kezében van, aki a sérelmet elszenvedti.”

A rendőrség először általában felszólítja a hangoskodót, hogy szüntesse meg a tevékenységet, majd elhagyják a helyszínt. Ha mire kijön a járőr, és már nincs zaj, mert például lekapcsolják a hangos zenét, akkor a rendőr tájékoztatja a rendbontót, hogy ez ne forduljon elő többet, az elszenvedő fél pedig tehet ilyenkor feljelentést. Akkor érdemes ezt meglépni, ha a zavaró zajhatás már korábban többször is előfordult. Weisz Gábor Miklós kiemelte: az Alaptörvény szerint mindenkinek joga van a nyugodt pihenéshez. Az erre vonatkozó, speciális rendelkezéseket pedig a lakók a társasház szervezeti és működési szabályzatának (szmsz) részét képező házirendben tudják szabályozni. A többségi döntéshez a teljes tulajdoni hányad felét képviselő, valamint plusz egy szavazat szükséges. A házirendben

megfogalmazott feltételek akkor is kötelezik a lakót, ha ő azt nem szavazta meg vagy később érkezik a társasházba.

A lakók olyan, különleges eseteket is szabályozhatnak, mint azt, hogy mikor lehet zajjal járó felújítási munkákat végezni, például a csempét leválni vagy falat vésni, vagy akár azt is, hogy zeneoktatást, gyakorlást mikor lehet végezni, a hangos háztartási gépeket mikor lehet használni. A házirendben foglaltak azért is fontosak, mert egy esetleges hatósági eljárásban lehet hivatkozni a társasházi előírásokra. A lakók többsége sem írhat elő bármilyen tilalmat, a társasházi szmsz ugyanis nem lehet jogszabálysértő. Ha például a lakásban a jogszabályok, az illetékes önkormányzat rendelete sze-

rint lehet akár két kutyát is tartani, akkor nem tiltható meg az szmsz-ben, hogy a tulajdonos levigye sétálni az ebet. Az viszont előírható, hogy a társasház közös helyiségeiben az ebet csak szájkosárral, pórázon lehet vezetni.

A tulajdonosnak arra is van lehetősége, hogy a zavaró zajhatással szemben birtokvédelemmel éljen. (Ez nemcsak a zajra, bármilyen zavarásra is vonatkozik.) Ha a zajkeltés egy éven belül áll fenn, akkor a kerületi jegyzőhöz lehet fordulni, aki kötelezheti a tulajdonost, hogy fejezze be a tevékenységet. Azt, hogy valóban zavaró tényezőről van szó, a sérelmes félnek kell bizonyítania, például hangfelvétellel. Egy éven túl pedig a bírósághoz lehet fordulni birtokvédelemért, ugyanilyen feltételekkel. Weisz Gábor Miklós hangsúlyozta: a társasház önmagában nem tud szankcionálni. A szakmai igazgató szerint emelkedő tendenciát mutat a birtokvédelem igénybevétele, de még mindig nem számít tömegesnek. Inkább az a gyakori,

Fotók: Kuthi Áron

hogy a közös képviselőt próbálják döntőbíróként felkérni, „aki próbál egyezkedni, beszélgetni és ennyi – ennyit tehet.” Mindazonáltal tudatosabbak is az emberek, sokkal tájékozottabbak, a jogszabályokhoz is könnyebben hozzáférhetnek.

Az is tapasztalható, hogy ahol több az idős, régóta együtt élő szomszéd, ott

jobban meg tudják beszélni az akár a zajjal is járó konfliktusokat. Ez azonban egyre kevésbé jellemző, az emberek egyre agresszívebben viselkednek egymással, és egyre ritkábban is beszélgetnek, vagy a társasházakban még a közvetlen szomszédok sem ismerik egymást.

Schmidt Gábor

Minden idők legnagyobb tűzijátéka várható

Idén négy napos rendezvénysorozattal ünnepeljük az államalapítás évfordulóját, Magyarország születésnapját. Az augusztus 20-i hosszú hétvége miatt már augusztus 17-től, szombattól kezdődnek a programok. A Szent István Naphoz kapcsolódóan a szervezők 19 helyszínen várják az érdeklődőket minifesztiválokkal, zenei, kulturális és gasztronómiai programokkal. A hat hivatalos állami program mellett 17 kapcsolódó rendezvény is lesz, így 23 különböző program várja az ünnepelni és kapcsolódni vágyókat a fővárosban.

Este 21 órakor kezdődik a nap fő attrakciója. Az idei minden idők leglátványosabb tűzijátéka lesz. A műsort több mint 5 kilométer hosszan lehet majd nézni a Duna mentén. A látványterület a Petőfi hídtól egészen a Margit-sziget közepéig tart majd, és a tavalyi kettő helyett három belvárosi hidat is érint.

A Tabánban négy napig a '70-es, '80-as és '90-es évek zenéjét középpontba helyező Retro Fesztivál várja az érdeklődőket. A Filozófusok kertjében komolyzene lesz. A Lánchíd utcát lezárják, a Döbrentei tértől a Lánchídig kap helyet a Magyar Ízek Utcája, amely a Kárpát-medence gasztrókultúráját mutatja majd be.

Az I. kerületet érintő lezárásokról a Budapesti Közlekedési Központ (bbk.hu), valamint a négy napos rendezvénysorozat hivatalos honlapján (szentivannap.hu) adnak naprakész tájékoztatást.

SG

„Amikor játszunk, csukva van a szemünk”

Először lép fel a Virág Benedek Házban augusztus 14-én a Platon Karataev duó. Mint azt a zenekar énekes szövegírója, Balla Gergely lapunknak elmondta, nagyon szeret intim terekben játszani. „Kezdetől az a hozzáállásunk, hogy ötven és ötezer fő előtt is fellépünk, a nagy koncerttermes és fesztiválfellépések mellett jobb, ha megmaradnak a kisebb léptékű koncertek is. Amikor játszunk, mindig csukva van a szemünk, a merülésben magunkban keressük a kapcsolódást, ezért kevés jut vissza a közönségből.”

Fotó: Facebook/@gezavadas

Eleinte még angolul írta dalaikat az indie-kvartett, néhány éve fordult át a magyar dalszövegekre: a Partért kiáltó az első magyar nyelvű lemezük. Noha a szövegíró korábban éppen azért írt angolul, mert azok a mélységek, amelyeket megfogalmaznak, túl személyesek ahhoz, hogy anyanyelvükön mondják el, mostanra úgy érzi, magyarul sokkal hitelesebben tudja közvetíteni érzéseit.

A Virág Benedek Házban a Partért kiáltó dalaiból is hallgathat a közönség, amelyeket egy szál gitárral adnak elő a zenészek. Emellett sok kiadatlan dalt ígérnek, ezek majd a negyedik lemezük újdonságai lesznek. A Lev Tolsztoj karakteréről elnevezett zenekarnak már az első lemez, az After For Her's (2017) meghozta a nemzetközi elismertséget, mostanra azonban a hazai fellépések kerültek fókuszba az életükben. A Platon Karataev nemzetközileg is elismertté vált, több mint 5 millióan hallgatták őket a Spotify-on, főként Amerikában, Nagy-Britanniában és Németországban.

Virág Benedek Ház, augusztus 14., 19 óra

Szilléry Éva

Forrás: Facebook

Nyolcszáz mester mutatkozik be

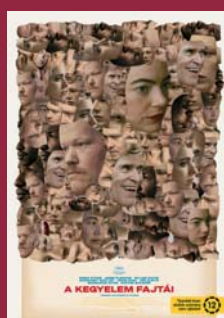
Nem sokan tudják, hogy a török hódoltság idején erdélyi fejedelmek mézeskalácsot küldtek a török portára ajándékba. A cukormázás dísz tárgy készítését is bemutatják a 38. Mesterségek Ünnepén a Budai Várban, ahol nyolcszáz mesterember látványműhelye sorakozik fel. A kézművesek legnagyobb Kárpát-medencei mustráján augusztus 20-án a hagyományok szerint aratókoszorús felvonulással és kenyéradással köszöntik Szent István ünnepét. A felvonulás 14.30 órakor kezdődik Hadik András lovasszobrától, 15 órára érkezik a Szentháromság térre a kenyéradásra.

Budai Vár, augusztus 17-20.

-vn

Tabán ARTMOZI

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 2900 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 2200 FT | AJÁNDÉKJEGY 3000 FT

I. KERÜLETI DIÁKOKNAK ÉS NYUGDÍJASOKNAK 50% KEDVEZMÉNY 17.59-IG!

Teljes moziműsor: tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

● Korhatár nélkül megtekinthető
 ● Hat éven aluliak számára nem ajánlott
 ● Tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott
 ● Tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott
 ● Tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott
 ● Kizárólag felnőttek számára ajánlott

Fontosnak tartom a lokális értékek megjelenítését

Divatba szeretnék hozni a divatházakat Magyarországon, de meg szeretnék maradni a manufakturális módszereknél, és szoros kapcsolatban maradni az állandó inspirációt jelentő képzőművészettel. A NUBU kortárs feltörekvő divatmárka bár két évtizede piacon van, ma is családi céggként működik, fókuszában az értékmegőrzéssel. 2021-ben az egész világ megismerhette kézjegyüket, az olimpia magyar küldöttségének formaruhája a műhelyükben született. Garam Judittal, a NUBU létrehozójával beszélgettünk.

– Egy kortárs képző és ipar-művészeti kiállítóterben és egy úgynevezett showroomban, bemutatóteremben vagyunk a Donáti és a Hunyadi János utca sarkán található divatházban. Mitől kivételes helyszíne ez a NUBU márkának?

– A showroomban az aktuális kollekciót mutatjuk be. A Donáti utcai sarokház gyerekkorom kedvenc épülete volt, majd amikor fiamat, Dávidkát vártam, kiszúrtam, hogy eladó egy lakás benne. Ennek tizenöt éve, azóta itt élünk. A szomszédok már elég idősök voltak, jó kapcsolatban voltunk velük, és ők is azt szerették volna, hogy a teljes ház egyszer majd a miénk legyen. Mostanra már az egész ingatlan hozzánk tartozik. Másfél éve érett meg bennünk, hogy úgy alakítsuk ki az épületet, hogy a család és a márka otthona is legyen, az alkotóműhellyel együtt. Első lépésben létrehoztunk egy kiállítóteret, egy showroomot és egy irodát. Idővel szeretnénk a tetőtérbe költöztetni az alkotóműhelyt. Mivel a ház különleges és a divatházak sem gyakoriak Magyarországon – hiszen a II. világháború után ezek itthon szinte eltűntek –, a NUBU-házban szeretnénk feléleszteni ezt a hagyományt. A Budai Vár alatt ez világszinten is kivételes hely lenne a megvalósításra.

– Mit tudhatunk a ház történetéről?

– A Bethlen családé volt valamikor. Mi némiképp modernizáltuk az ingatlant, és közben amit lehetett, igyekeztünk visszaállítani eredeti formájában. Lakásunkban a valamikori kályhák, stukkók még megvannak, és az eredeti szekrények is megmaradtak. A gardrós szekrény például az épülettel egyidős, ma is használjuk. A ház szerepel Somlai Tibor neves belsőépítész Volt és nincs című, régi polgári és arisztokrata enteriőröket bemutató könyvében is.

– Mennyire tekinthet be a kulisszák mögé a látogató?

– Kiállításokkal, divateseményekkel és a kollekció bemutatásával indultunk el. Hosszú távon azt szeretnénk, hogy itt üzlettér legyen, kirakatokkal nyitnánk az utca felé, akár egy nagy divatház. A divattervező egykor olyan miliót teremtett a márka köré, amit szerintem fontos volna a mai korban is megvalósítani. Ezen dolgozunk. A mai világban kisebb manufakturális cégekből nagyon kevés van, ezért szeretnénk erre jobban felhívni a figyelmet.

– A jelenlegi kiállításon Kucsora Márta képzőművész képeit látjuk. Miként köszönnek vissza a művész motívumai a NUBU-kollekción?

– Kucsora Márta műveiből a ruháinkon megjelenő inspiráció saját ötlet, tehát nem a műalkotás reprodukciója. De van olyan

művész, akinek az alkotását egy az egyben reprodukáltuk a ruháinkon. A NUBU nagyon kis szériában dolgozik: öt-tíz darabon köszönnek vissza a művek. Maurer Dóra (*Nemzet Művésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas magyar grafikus, festő, filmes – a szerk.*) munkáiból is készültek pólók, szintén viszonylag kis számban. Azt gondolom, hogy ez a képzőművészeknek is lehetőség, hiszen ezáltal a közönséghez is közelebb kerülnek. Az

Fotók: Tóth Tibor

a tervünk, hogy szélesebb körben elérjük a hazai közönséget itthon, és a nemzetközi nagy márkák elé helyezzük a NUBU-t. Ugyanakkor még egyedibb irányba szeretném vinni a kollekciónkat, és luxuskategóriában gondolkodni.

– Elsősorban az absztrakt irány inspirálja?

– Nemcsak a konstruktivista művészek felé hajlok, de tény, hogy a NUBU minimalista dizájnú márka. A mai dizájn ezen az úton halad, hozzám ez áll legközelebb. De együttműködtünk olyan szobrásszal is, aki például klasszikus szobortorzókat készített élénk színekben.

– A divattervező is kortárs művész?

– Az a divattervező mindenképpen kortárs alkotó, aki előremutató kollekciónban gondolkodik. Sok divatmárka megtartja a korábbi klasszikus világát és nem nagyon rugaszkodik el attól. Mi folyamatosan alkotunk, hétről hétre cseréljük a kínálatot. Van azonban egy időtálló kollekciónk, ami mindig váza minden kollekciónak. Szeretném megőrizni, hogy ha valaki szeret egy márkában valamit, az évek múlva is elérhető legyen számára.

– A művészek szerint képlékeny és kivételesen bizonytalan korszakot élünk. Hogy látja ezt és hogyan reflektál erre a márka?

– A mostani kort kevésbé karakteres időszaknak látom, párhuzamosan sokféle divatirányzat fut. Korábban markánsabb irányt diktált a trend. Látom, hogy vannak hozzánk hasonló nemzetközi márkák, ám elég kevesen. A globalizmussal eltűnnek a lokális értékek a divatban is. A fast fashion, a tömegtermékek mindenhol jelen vannak, emiatt eltűnnek a lokális, egyedi dolgok.

– 2007-ben, amikor megalapította a márkát, mélyrepülés volt a textilágazatban. Miért alakult ez így?

– Könnyűipar létezett itthon, de a rendszerváltozás után nagyon átalakultak az állami textilipari gyárak, a varrónőképzés pedig jóformán megszűnt. Itthon ma sincs megfelelő után-

Garam Juditék neobarokk háza szerepel Somlai Tibor régi polgári és arisztokrata enteriőrököt bemutató kötetében. A cserépkályha most is megvan

pótlás, ezért ma sem könnyű újraéleszteni az iparágat, hiszen nehéz itthon minőségi ruházati termékeket gyártatni. Külföldre ebben a cégméretben nem lehet kivinni a gyártást, de én nem is vinném ki, mert büszke vagyok arra, hogy ez egy lokális dizájnermárka. Emiatt nehéz is itthon fejlődnie. Hallani arról, hogy most valamelyest újjáéled az egyedi tervezői kör, de sokan tönkremennek, és abba kell hagyniuk. Nekünk is rengeteget kell dolgozni, hogy életképesek maradjunk. A divatmárkák fejlődési útja egyfajta séma szerint alakul, és ezt a sémát itthon nehéz követni, befutni.

– **A keleti kultúrák motívumai is ihletforrásai a NUBU-kollekcióknak. Honnan a vonzalma a távoli kultúra iránt?**

– Olyan a belső világom, hogy nagyon fontos a harmónia a környezetemben. Sok helyen jártam a világban, de leginkább a keleti országokban éreztem azt az atmoszférát, amit kerestem. Szeretem az ételeiket, vonzodom a japán kultúrához. A minimalizmus, amiben élnek, számomra lenyűgöző. Nincs semmi sem túlbonyolítva, minden egyszerű és esztétikus. Ehhez az esztétikumhoz vonzodom. Az ázsiai emberek nagyon szeretnek öltözködni és nagyon jó stílusban válogatják össze a ruháikat. Rajtuk sokkal inkább érzem azt az egyedi világot, ami hozzám is közel áll. Vannak olyan tervezők, akik inkább avantgardabb irányzatot építettek fel. Abban hisznek, amiben én is, hogy nem a trendeket kell követni, hanem maradandót, újat kell alkotni.

– **A 2021-es tokiói olimpia magyar küldöttségének formaruha-pályázatát a NUBU nyerte meg. Milyen érzés volt, amikor megtudta, hogy a NUBU kollekcióját választották?**

– Az eredményhirdetés előtt az index.hu lakossági szavazásán mi kaptuk a legtöbb szavazatot, ettől függetlenül végig izgultunk, hogy ki fogja megnyerni. Kicsit szkeptikus voltam. De a szavazás után nagy remény és eufória volt bennem, hogy mi van, ha mégis megnyerjük? Végül így lett! Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményébe és a genfi Olimpiai Múzeumba is bekerült a kollekció, ami szakmailag nagy elismerést hozott. Minden résztvevő azt mondta, hogy ilyen szép ruhájuk soha nem volt és ez nagyon jólesett, fantasztikus elismerés volt.

Szilléry Éva

Aranyat érnek a budavári ingatlanok

A szakértő szerint nem indul eladási hullám a vári lakások elidegenítésével

Az I. kerület különleges lokációnak számít az ingatlanpiacon, az új építésű lakásokért itt már annyit kérnek, mint a legdrágábbnak számító XII. kerületben. A használt lakások a Várban kerülnek a legtöbbre, ahol kétfélmillió forintnál is többet kérnek négyzetméterenként.

Az új építésű lakások árát tekintve fej-fej mellett áll az I. és a XII. kerület, mindkét városrészben átlagosan 2,8 millió forint a négyzetméterár. Összehasonlításként: a legolcsóbbnak számító XVIII. és XX. kerületben az új építésű otthonok négyzetmétere 870-940 ezer forintba kerül. „Ha valaki ma Budapesten egymillió négyzetméterár alatt tud új lakást kínálni, az már szinte művészet” – mondta a Várnegyednek Balogh László, az Ingatlan.com vezető gazdasági szakértője. Szerinte ma is igaz a régi mondás, miszerint az ingatlanpiacon három dolog számít, a lokáció, a lokáció és a lokáció. Márpedig az I. kerületnél jobb szempontból nincs Budapesten, és azért számít különlegesnek az ingatlanpiacon, mert a történelmi Várnegyeden túl modern, csak homlokzatukban eredeti ingatlanok, sőt – a Gellért-hegy oldalában – családi házak és villák is megtalálhatók. „A múlt, a jelen és a jövő egyszerre van jelen a kerületben, amely az egyik legkisebb alapterületű, mégis nagyon sokszínű.”

A 2010-es évek közepétől 2022-ig az volt a jellemző, hogy a fővárosban a városközponttól kifelé haladva csökkentek az ingatlanárak, az V. kerület volt a listavezető négyzetméterárban és az eladott ingatlanok árát tekintve is. 2022 után viszont ismét megfigyelhető egyfajta visszarendeződés: visszatért a Buda-Pest tagoltság, vagyis a bel-budai kerületek kezdenek elhúzni a pesti belső kerületektől. A 2010-es évek közepétől a belvárosi ingatlanok felértékelődéséhez az Airbnb is hozzájárult. Tavaly és idén viszont már változott a befektetői piac, az állampapír például jóval nagyobb hozammal kecsegtet, mint ingatlanba fektetni. Ennek köszönhetően most egyre inkább a vevők kerülnek nyeregbe.

Ami az I. kerületet illeti: jelenleg 5-600 eladó ingatlan szerepel a kínálatban, míg 2023 végén 700-750 volt a csúcspont, amikor az előző évhez képest több mint tíz százalékkal nőtt a kínálat. Az I. kerületi használt lakások átlagos négyzetméterára ma is eléri az 1,4-1,5 millió forintot, az ingatlanok átlagosan 110 millió forintért cserélnek gazdát. Vagyis a használt lakások piacán is az egyik legdrágább lokációnak számít az I. kerület. A Vár a legdrágább a kerületen belül, ahol szinte vadászni kell az eladó lakásokra, és ahol több mint kétfélmilliót kérnek egy négyzetméterért. Ezután következik a Víziváros és Gellérthegy, a sereghajtó a Krisztinaváros és a Tabán, utóbbiaknál 1,1 millió forint az átlag négyzetméterár. „Mivel az I. kerület továbbra is prémium lokációnak számít, mondhatjuk, hogy itt minden ingatlan aranyat ér.”

A kiadó ingatlanok szintén a budai Várban és a Gellérthegyben a legdrágábbak (640-700 ezer forint a havi bérleti díj), de az ol-

csóbb lakásokért is elkérnek havonta 330-390 ezer forintot. A Várnegyed kérdésére, miszerint lesz-e hatása az ingatlanpiacra, hogy a vári, műemléképületekben lévő lakásokat bérlők immáron megvehetik otthonukat, Balogh László azt mondta: emiatt nem kezdődtek óriási ingatlanspekulációk, ez abszolút nem látszik sem az árakban, sem a kínálatban. Magyarországon is – ahogy mindenütt Közép-Kelet-Európában – a lakóknak biztonságot ad, ha saját tulajdonú otthonban lakhatnak, és nincsenek kiszolgáltatva a bérbeadónak. Ráadásul magyar sajtósság, hogy általában húsz kilométer sugarú körön belül költöznek új otthonba az emberek. „Rendkívül erős köteleket jelent, hogy az illető hol nőtt fel, hol szocializálódott. Nem valószínű, hogy a vári bérlők azért akarják megvenni a lakásukat, hogy túladjanak rajta. Ha el is indul egy ilyen lakáspiaci folyamat, az sokkal lassabb lesz, mint pesti belső kerületekben. Az I. kerületben egyelőre ennek nem látni jelét.”

Fotó: Tóth Tibor

Sokak szerint mivel a budavári ingatlanok kiadási szempontból jó üzletnek számítanak, egyre több lakást fognak – akár külföldi – befektetők megszerezni, akik számára a lakás elsősorban nem otthon, hanem pusztán befektetés, így a kerület könnyen szellemvárossá válhat. Balogh László szerint e szempontból sok múlik az itt élő ingatlan-tulajdonosokon: nekik nagy dilemmát jelenthet, hogy eladják-e jó pénzért a lakásukat, és messzebbre költözzenek, vagy maradjanak, mert fontosabbnak tartják, hogy lokálpatriótaként továbbra is az I. kerület legyen az otthonuk. A legtöbb költözésen gondolkodót ugyanis az tart vissza az eladástól, hogy hiába kapna sok pénzt a meglévő otthonáért, de nem igazán talál olyan ingatlant vagy környezetet ugyanebben az ársávban, ahova szívesen költözne.

Schmidt Gábor

Fotó: Kuthi Áron

A lépcső alján vadásznak a hiénák

Szigorú fellépést ígér Böröcz László a szabálytalan taxisokkal szemben

Két taxis vitatkozik a Mátyás-templommal szemben, az egyik azt kérdezi a szabálytalanul, a járdán várakozó másiktól, hogy rendelésre jött-e, mire cifra káromkodás a válasz, ami fenyegetőzésbe csap át: „Pötyöghetünk, gyere csak lefelé” – ez a félperces videófelvétel terjed a közösségi médiában.

– A Szentháromság téren és a Schulek lépcső alján a legjellemzőbb a taxishiénák jelenléte: az úgynevezett mezítlásos – vagyis egyik társasághoz sem tartozó, szabadúszó – taxisok ott szoktak teljesen szabálytalanul megállni, és utasokra vadászni – mondta a Várnegyednek Horváth Szabolcs. A Budavári Kapu Kft. ügyvezetője hangsúlyozta, hogy a taxisok a közelben szabályosan csak a Hilton előtt állhatnak meg. Ha a közterület-felügyelők egymás után háromszor szabnak ki bírságot szabálytalanság miatt egy taxisra, akkor az illető kitiltható a Várból. Az elmúlt egy évben mintegy egy tucat ilyen kilitásra került sor.

A taxisokra nem vonatkozik az a korlátozás, mint a többi autósra, hogy 15 percre behajthatnak a védettnek számító vári zónába. A fővárosi parkolási rendelet szerint bármennyi ideig maradhatnak, csak annyi a kikötés, hogy kijelölt helyen – vagyis a drosztonok – várakozhatnak.

– A probléma számunkra is ismert, több lakossági jelzést is kaptunk már ezzel kapcsolatban. Októbertől minden szabályt be fogunk tartatni, és aki nem tartja be a személyszállításra vonatkozó szabályokat, azt kitiltjuk a Várból – nyilatkozta Böröcz László, a Fidesz kerületi elnöke, leendő polgármester a Várnegyed

KARD, BOXER, GÁZSPRÉ

Három férfi 2023 júniusától több budapesti frekventált helyszínen, így a budai Várban található taxidrosztonnál is kisajátították a szolgáltatást. Az úgynevezett drosztpénzt fizető taxisok az ott dolgozó kollégáikat távozásra szólították fel. Ha azok nem mentek el önként, a három férfi erőszakot vagy fenyegetést alkalmazva elzavarta őket, majd ezeken a helyeken ők irányították tovább a szolgáltatást. A banda két tagját júliusban elfogták, míg harmadik társuk feladta magát; az elkövetők által használt gépkocsikban tartott kutatások során egy feltehetően gumilövedékes fegyver, kard, boxer és gázspré is előkerült. A rendőrség közleménye szerint a három férfit zsarolás miatt gyanúsítottként hallgatták ki, és le is tartóztatták őket.

Fotó: Getty Images

Szigorúak a kerületi klímatelepítési szabályok

Bár a fix klímák telepítéséhez már nem kell engedélyt beszerezni, a berendezés elhelyezésekor számos előírásra kell figyelemmel lenni az I. kerületben. Mint ismert, az úgynevezett split klímák egy, a lakásban elhelyezett beltéri, valamint egy kültéri egységből állnak, ezek között általában 7-8 méter a távolság, ami akár 15 méterre is növelhető.

Mint arról a Várnegyed korábban beszámolt, a fix klímaberendezések telepítésére hatósági megkötések vonatkoznak, főleg a műemléknek vagy védettnek minősülő épületeknél, valamint a védett utcakép megőrzése miatt.

A Budavári Önkormányzat tájékoztatása szerint a klíma kültéri egységének felszerelését a 2022-ben született, helyi településképvédelmi rendelet szabályozza: általános elvárás, hogy a közterületről látható homlokzatokon gépészeti berendezés, ablakklíma-berendezés és klímaberendezések kültéri egysége csak az épület megjelenéséhez illeszkedő takarás mögött helyezhető el. Gondoskodni kell a kondenzvíz megfelelő elvezetéséről, az nem folyhat át a szomszédhoz vagy az utcára, az elhelyezéskor a zaj- és rezgési határértékeket be kell tartani. A Várban közterületről látható klíma és gázüzemű parapetkonvektor nem létesíthető.

Mindez a gyakorlatban azt jelenti, hogy alapesetben erkélyen, teraszokon, udvari homlokzaton, jól átszellőző tetőtérben helyezhető el a klíma kültéri egysége. A kondenzvíz megfelelő elvezetésének megoldására is érdemes odafigyelni, mert ha nagy a meleg, ebből óránként akár egy liter is összegyűlhet.

Fotó: Tóth Tibor

Világörökségi területen és műemléki védelem alatt álló épület esetén Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályán (1105 Budapest, Kőrösi Csoma Sándor út 53-55., e-mail: oroksegvedelem@bfkh.gov.hu) kell örökségvédelmi bejelentést tenni vagy műemléképület esetében örökségvédelmi engedélyt kérni.

Az I. kerület nagy része – lényegében a Krisztinavárost, a Naphegyet és a Gellért-hegy nyugati lábát leszámítva – a világörökség részének számít, így védettnek minősül. Minde mellett egy sor kerületi épület minősül műemléknek, avagy fővárosi, illetve helyi védelem alatt áll.

SG

 PÉNZMÚZEUM
Pénzmúzeum Panoráma Terasz

EGY KÁVÉ A VÁROS FELETT? AKKOR IRÁNY A PÉNZMÚZEUM PANORÁMA TERASZ!

Megújult kínálattal várja vendégeit minden nap 14 órától 23 óráig a Pénzmúzeum Panoráma Terasz!

Július 1-jétől új nyitvatartással!
Hétfőtől vasárnapig: 14:00-23:00

 penzmuzeumpanoramaterasz.hu
 1012 Budapest, Várfok utca 22.
 +36 20 347 7999

Így adták át a magyar Szent Korona palotáját

A Várban zajló jelenlegi átalakítási, újjá- és visszaépítési munkálatokat szemlélve felmerülhet bennünk a kérdés: vajon hogyan nézett ki valójában a Budavári Palota épületkomplexuma átadása idején? Az építés és a befejezés még rendben zajlott, de az 1905-ös átadás csak többszöri nekifutásra sikerült.

Hogy a jórészt csak reprezentációs célokra szánt budai királyi hajlék befejezése miatt váltott ki mérsékelt lelkesedést az Osztrák–Magyar Monarchia vezető köreiben, arra a századforduló politikai folyamatai nyújtanak némi magyarázatot.

Ybl Miklós, akit 1874-ben bíztak meg az addig meglehetősen hányattott sorsú, az 1848–49-es szabadságharcban feldúlt, kifosztott és leégett épületegyüttes megújításával, 1891. január 22-én visszaadta lelkét a Teremtőnek. A neves építész után pályatársa, Hauszmann Alajos vette át a munkálatok vezetését még abban az évben.

A Monarchia politikai ereje éppen ebben az időszakban kezdett meggyengülni. Előbb a birodalom osztrák, majd magyar felében akasztották meg sorozatos kormányválságok a törvényhozási folyamatokat. A döntési mechanizmust obstrukcióval akadályozó ellenzéki képviselők a Magyar Királyságban a függetlenségi és 48-as eszmék mentén léptek fel a kettős állam gerincét adó közös terhek és intézkedések megszavazása ellen. Ezeket a törekvéseket 1903-tól gróf Tisza István miniszterelnök drákói szigorral igyekezett letörni, ami hosszú távon csak mélyítette az ellentéteket, és a bécsi udvarban sem növelte a bizalmat Budapest iránt.

ELLENTMONDÁSOK HÁLÓJÁBAN

A Budavári Palota épülete a politikai csatározások közepette ambivalens szimbolikus helyzetbe került: mint uralkodói székhely, egy osztrák király lakhelyének készült, akivel szemben a közvélemény épp ellenséges volt, ugyanakkor minden szegletében és berendezésében a magyar nemzeti képzőművészet és ipar remekeit vonultatta fel. A nemzeti bizonyítási vágy a királyi palota révén is túl akarta szárnyalni Bécset. Ugyanakkor az épületegyüttest a magyar Szent Korona nevére telekkönyvezték 1904-ben, ami egyesek szemében újabb függetlenedési lépésnek tűnhetett.

ELKÉSETT VÉGSŐ SIMÍTÁSOK

Bár 1903-ra a palota gyakorlatilag elkészült, még számos külső és belső munkafolyamat várt befejezésre, mire „kulcsra késznek” tekinthették az épületegyüttest. 1904 szeptemberében ugyan a bécsi Főudvarmesteri Hivatal már elrendelte, hogy minden lehetőséget teremtsenek meg ahhoz, hogy ott rendezhessék a téli udvari bálakat, ez végül nem valósult meg.

1905 januárjában került sor a legutolsó nagyobb szabású munka véglegesítésére: a Ganz-művek által készített díszkivilágítás főpróbájára. A sikeres, kétórás próbát követően azonban továbbra sem alakultak fényesen a dolgok.

FESZÜLT CSEND ÉS PILLANATNYI ÜNNEP

Az ezt követő időszakban a királyi palota átadásának kérdése a politikai válságok csendjébe fulladt: az újságok hiába jelentették hónapról hónapra, hogy most már tényleg megrendezik az aktuális báli szezon a díszes falak között. A farsangi időszak észrevétlenül repült tova, márciusban pedig az egyetlen emlí-

Forrás: Ipartörténeti Múzeum

Thék Endre

Forrás: Wikipédia

Hauszmann Alajos

Forrás: Magyar Építészeti Múzeum

tésre méltó esemény az épületegyüttes kapcsán Donáth Gyula turulszobrának felállítása volt.

1905. április 16-án végül csak elérkezett a nagy nap, amit ugyan átadóünnepséggént tarthatunk számon, ám tulajdonképpen inkább volt Hauszmann Alajos személyes ünneplése, hiszen azon az uralkodó nem vett részt, így a szimbolikus birtokba vétel ekkor sem ment végbe.

A déli szárnyban található, a mindenkori uralkodó személyes szállásaként szolgáló, úgynevezett „Várlak” termeit reggeli 9 órakor nyitották meg a nagyközönség előtt. Az érdeklődők alacsony száma – kevesebb, mint ezer fő – is jelzi, hogy az ünnepség szerény keretek között zajlott le.

A meghívottak között voltak az Országos Iparegyesület tagjai, Gelléri Mór királyi tanácsos és Thék Endre bútorgyáros vezetésével miniszteri tanácsosok, államtitkárok, számos művész és politikus. A tömeg Hauszmann kalauzolása mellett bejárta a tánctermet, a királyi hercegi és a vendéglakosztályokat, az éttermet, sőt a mellékhelyiségeket is.

Az ünnepség 10 órakor kezdődött a második emeleti műteremben, ahol Thék Endre a következő szavakkal méltatta Hauszmann művét: „Isten óvja az országot borzasztó csapásoktól, hogy idegenek romboló keze és hatalma fenyegetse ez alkotást, amely különben lehetetlen is, hogy ellene ne álljon a rombolásnak. És ha szétháynának is a rombolók minden követ, azok hirdetni fogják évezredek át, hogy itt élt egy szabadságot élvező nemzet, amely szeretettel építette a magyar király otthonát.”

A királyi palota bővítését és átalakítását keresztülvívó építész pedig így válaszolt: „Tizenöt évi együttes szakadatlan munkáság után befejezhettük ezt a nagy építőművészi alkotást (...). Hogy működésünket siker koronázta, és hogy ezt az évszázadokra épített fejedelmi palotát főképpen házai erőnkkel tudtuk létesíteni, nem az én érdemem; közös érdeme mindazoknak a tényezőknél (...), akik közreműködtek ennek a nagy eszmének megvalósításában. (...) És a Duna hullámai elviszik hírért annak, hogy partjai mellett, forrásától a tengerig, a magyar nép emelte a legméltóbb hajlékokat, nemzetének, királyának. Nem sértem szerénységünket, ha büszkeséggel utalok az itt végzett munkára, amelyből mindegyikünk kivette a maga részét, mert nemcsak híven teljesítettük kötelességünket, hanem igaz szeretettel és hazafias lelkesedéssel dolgoztunk.”

Az esemény fénypontja volt, amikor Hauszmann egy nyolcvan milliméter átmérőjű ezüst emlékérmét vehetett át Thék Endrétől. Ennek egyik oldalát az építész dombornyomott képmása díszítette, a „Hauszmann Alajos, műépítész, tanár” felirat kíséretében; a másikon a Budavári Palota Dunára néző homlokzata, illetve „A budai királyi vár építőjének, a magyar művészet mesterének, a hazai művészek és iparosok” mondatot olvashattuk.

Ezzel hivatalosan átadták a királyi rezidenciát, ám I. Ferenc József, a magyar uralkodó osztály minden igyekezte ellenére, végül hírhedten kevés időt töltött a falai között.

Tari Tamás

Fotók: Kocsis Attila

A budai galeri, a rock and roll és a besúgók

A rendőrség a budai középosztály gennyes sebének nevezte és állandó megfigyelés alatt tartotta őket. Többen maradtak, páran disszidáltak. A totális rendszer ellen lázadó „kalefosok” a hatvanas évek Moszkva terén összeverődő, környékbeli gimnáziumok és kollégiumok tanulói voltak, a rendőrség szemében csak „galeri”. Nem tettek semmi rosszat, csupán fű alatt megünnepelték 1956-ot, autóstoppal mentek Lengyelországba, alternatív zenekarokat alapítottak, és az új művészeti mozgalmakat keresték. Hat kalefost kerestünk fel, hogy felidézzük a fiatalságukat.

A galeri kemény magja ma is rendszeresen találkozik a Széll Kálmán tér környékén, nemrég a rendkívüli nyári meleg sem tartotta vissza őket, hogy egy interjú kedvéért leugorjanak a térre. Az óránál találkozunk, és a Postapalota elé megyünk fotózni a „kalefosokkall”. Van egy régi kép a hatvanas évekből, amelyen a korláton ülnek az említett székház előtt, ezt próbáltuk éppen reprodukálni, amikor Döbrentey Csaba megjegyezte: tulajdonképpen azért jöttek ide fel régen, mert itt már nem figyelték őket a rendőrök. „Állandóan üldöztek minket a téren, de rendszerint itt – a Magyar Posta székháza előtt – már nem voltak annyira jelen. A budai középosztály gennyes sebének hívtak minket és azt is mondták, hogy egy szike kell, amivel azt kivágják. Egyszerűen mi voltunk a hatalom szemében a budai polgárok gyermekei, tehát osztályidegenek. Fiatal korunktól a tudatunkba égett ez a megkülönböztetés”.

Lényegében a közeli gimnáziumok, a Petőfi Sándor, az Arany János, a Toldy Ferenc, a Móricz Zsigmond és a József Attila Gimnázium tanulóit ötvözte a találkahely, de közéjük verődtek a környékbeli kollégisták is. Például Veszely Ferenc (Fityi) már főisko-

lasként olvadt be a körbe, ő székesfehérvári fiúként a Képzőművészeti Főiskolára felkerülve a budai kollégiumból a képző felé sétálva akadt össze a fiúkkal. Meg kell jegyezni, hogy a kalefosok alapítójai, az egykori kemény mag Tóssér Ádám Blokád című filmjében is megjelenített Antall-osztály volt a Toldy Ferenc Gimnáziumból, Antall József későbbi miniszterelnök tanítványai.

IRRITÁLTÁK A HATALMAT

Egy mai fiatal nehezen érti meg, hogy miért állt rá a rendőrség néhány tucat tizenévesre, akik szabadidejükben az akkori Moszkva téren találkoztak, és a környéken buliztak. A partik egyébként jórészt az első kerületben voltak: a Bem rakpart, az Ifjúsági Park, a Jókai Klub, a Párizsi-kert és a Citadella voltak a legjellemzőbb törzshelyeik, de szerették látogatni a Metró klubot és a Dália presszót is. A Nádor utcánál két lengyel barát és a kalefos Lukács László (Layoska) alapította a Lengyel Klubot, amit két hónap múlva betiltottak.

„Egy kis pitiáner tolvaj nem okozott problémát, kapott fél évet vagy megverték, vagy besúgóvá tették... Mi azonban za-

Mit sem sejtő „balhész” fiatalok a Postával szemközti korlátnál, 1963

vartuk őket azzal, hogy közösséget alkottunk” – fűzte hozzá Dobozy Miklós (Micu).

Szép számban születtek a jelentések a titkosszolgálatnak: könyvet lehetne kötni a besúgásokról, amit később az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárából (ÁBTL) az érintettek kikértek. „Dupla olyan vastag mappánk volt, mint a belvárosi, ugyancsak laza fiatalok bandájának. Ez is mutatja, hogy a régió, és az itt élő budai polgári réteg, a régi világ mementója volt a kommunista hatalom ellensége” – ezt már Körmeny Dezső mesélte, a kalefosok körében csak „Deddy”, aki a hetvenes évek végén Németországba disszidált. „Féltek tőlünk, de nem tudtak minket hova tenni. Nem voltunk köztörvényesek, nem voltunk olyanok, akik beálltak a sorba, és ezért szerettek volna közénk csapni” – jegyezte meg Döbrentey Csaba.

AUTÓSTOPP ÉS EGYÉB TRÜKKÖK

Mint minden fiatal, a kalefosok is vágytak belélegezni valamit a nyugatból akkor, amikor még nem lehetett menni sehová, csak ők talán több kalandot vállaltak ezért. Akkor még csak az a bizonyos, a szocialista országokba érvényes piros útlevelel létezett, az egyetlen közeli tengerpart pedig Bulgária volt. Így hát elindultak Bulgáriába.

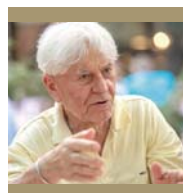
„Először Erdélyen keresztül mentünk, harmadszor már Jugoszlávián át, mert oda volt egy 72 órás tranzit útlevelel. Amikor azonban Jugón keresztül mentünk, kapcsoltunk, hogy miért is utazunk mi ennyit? Az orrunk előtt ütötték be az útlevelelbe a dátumot, de amikor a rendőr elfordult, összedörzsöltük a lapot, elmosódott, attól kezdve Jugoszláviában nyaraltunk. Ennyi kockázatot megért nekünk, hogy szabadnak érezhettük magunkat” – idézte fel Döbrentey.

„Ki is raboltak minket Bulgáriában 1977-ben” – vágta rá Micu.

A hatvanas években még Lengyelország volt a célpont, oda autóstoppal indultak el a Széll Kálmán téri fiatalok. „A lengyelek

DOBOZY MIKLÓS (MICU)

Kalef-szimpatizáns, latin-történelem szakos tanár, a Drazsé Expressz alternatív zenekar énekese, billentyűse

VESZELY FERENC

Munkácsy-díjas festőművész. Kezdeményezésére, 2008 óta dörgicsei telkén minden év augusztus végén összejön a nagy galéri

autóstoppos igazolványt váltottak ki. Ez annyit jelentett, hogy aki megfelelő számú stoppost vett fel, pénzt kapott az államtól. Emlékszem, kint hihetetlen gazdagnak éreztük magunkat. Úgy éltünk ott, mint az urak” – mesélte boldogan Döbrentey.

„Olyan jazzklubok voltak ott a hatvanas években, amelyek Magyarországon nem léteztek akkortájt. Nem beszélve arról, hogy itthon eleve tiltott műfaj volt a jazz. Olyan filmeket nézhettünk a lengyeleknél, amiket itthon soha. Kajában rosszabbul álltak, mint mi, de ami volt, azt nagyon szívesen adták” – emlékezett Körmeny. A csapat további meghatározó lengyel-élménye az Animals brit kult-banda 1963-as Vasfüggöny mögötti turnéja. Dobozy Miklós pedig itt idézte fel Polanski Kés a vízben (1962) című kultikus pszicho-thrillerjét. Az általános lengyel-magyar szeretet és a szép lányok élménye mind egyikükben megmaradt, de mint mondták, a nagy szabadság mellett a „vallásos nemzet” beidegződése is nagyon érvényesült a fiatalok viselkedésében. „Mi csak tátottuk a szánkat, hogy zakóban randiztak a fiatalok és a lányoknak kezét csókoltak a fiúk! – állapította meg Veszely Ferenc.

A kalefos közösségnek a kortárs művészetek iránti szenvedélyes lelkesedése adta az erejét, és ez ugyanolyan összetartó erő volt, mint a szabadságvágy. „Ez a korszak a zene, a tudomány és a művészetek területén is megújulás volt. Nekünk mindez a legizgalmasabb életkorra esett, amikor a leginkább fogékonyak voltunk az újra, főként a szocializmus szürkeségében. Lengyelország inspiráló volt az alkotásokon át, egy újfajta haladó szemlélet belélegzése” – magyarázta Deddy. Itthon ehhez hasonló szellemiség az Egyetemi Színpadon volt tapasztalható, a Kalef-tagok idején Nemeskürty István tartott előadásokat, és ritkaságszámba menő filmbemutatókat láthattak. „Abban a laza szellemiségben éppen olyan szava volt a rendező-aspiráns Sipos Istvánnak, mint a villanyszerelőnek” – állapította meg Lukács László (barátai körében Layoska).

Jóleső, vidám emlékezés a forró helyzetekre egy forró nyáron

Gyülekeznek a galeri tagjai, akiknek mindig Kalef volt a Moszkva tér

Az Illés és a Metró zenekar bulizó helyeire jártak a belvárosiakkal. Szerették az új zenét, a rock and roll-t, ott voltak a Petőfi Sándor utcában az Illés bölcsőjében. Balatonbogláron hallgatták az angyalföldi Sankó együttest, 1963-ban Székesfehérvárra mentek az egész országot megmozgató Csontváry-kiállításra.

Megünnepezték október 23-át

Akkoriban, ha hosszú haja volt valakinek, igazoltatták, és ha október 23-án fekete vagy piros inget öltött, az is mindjárt probléma volt.

„1964-ben volt egy kisebb társaság, akikkel eldöntöttük, hogy a forradalom évfordulóján megkoszorúzzuk a Petőfi szobrot” – emlékezett Körmeny Dezső. „Nyolc besúgó volt ránk állítva, ebből az egyik egyből jelentett a rendőrségnek, mind az ötünket elkapták. A Szilágyi Erzsébet fasornál lakott egy bohém figura, a Titi, a társaság középpontja, nagyon szeretett szerepelni, Chaplin-szerűen gesztikulált. Jobboldali, rendszerellenes szlogeneket kezdett hangoztatni, amiért beperelték. Az ő perét és a koszorúzási pert összekötötték. Titit és a koszorúzást kezdeményező Gerencsér Attilát elítélték, Én államellenes izgatással voltam beperelve, de felmentettek.”

KI VOLT A TÉGLA A KALEFBAN?

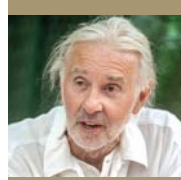
A legnagyobb csalódásom az volt – folytatta Körmeny Dedy – hogy egy jó barátom, aki vasárnap nálunk nézte a meccset, bement és jelentett rólunk.

A beszélgetés e pontján kapcsolódott be Kisfaludy András dokumentumfilm-rendező, zenész, aki azt mesélte el, hogy a Várban lakott ez a bizonyos barát, ő kezdte el a képkereskedést, hozta-vette a rézkarcokat.

A Kalefban ugyanis több képzőművész volt, így az ő munkáikkal kezdte a kereskedést. Az említett fiúról jóval később derült ki, úgy a kétezres évek közepén, hogy téglaváltó volt. „Felhívott néhány embert a lakására és elmondta. Annyira megviselte őt

KISFALUDY ANDRÁS

Dokumentumfilm-rendező, érdekes és kiváló művész. A Kex Együttes dobosa, és alapító tagja

KÖRMENDY DEZSŐ

Testnevelő tanár, rádiós.
A Szabad Európa Rádió szerkesztő-műsorvezetője

ez az egész lelkileg, egyhuzamban itta a pálinkát és vallomása közben elájult” – emlékezett Kisfaludy.

Azonban volt egy konkrét ellenálló akció, amelyről viszont sok évvel később vált világossá, hogy jelentettek róla. „Réthelyi Géza barátunk szeretett volna 1966. október 23-án a Móricz Zsigmond körtéren megemlékezni a forradalmárokról – folytatta Kisfaludy. A terve az volt, hogy egy szalagot körbehúzz a téren, melyen a „Még élünk” felirat áll. Senkinek nem mondta el, hogy mire készül. De mégis volt egy ember, akinek elmondta. Na az volt a téglaváltó: az „Agárdi” fedőnevű, a valóságban Andics vezetéknévű „barát”. Nyolc embert mozgattak meg hogy elkapják”.

Réthelyi Gézát két és fél évre ítélték, amiből körülbelül fél évet ült le, de a történetek után úgy érezte, nincs maradása és Bécsbe disszidált. Ma is ott él.

A későbbi Kalef-történet írója, Markó György – A Kalef – A Moszkva téri galeri 1964-1965 (2006) – derítette ki, hogy ki volt az Agárdi fedőnevű besúgó. Róla annyit érdemes tudni, hogy tíz évesen az ötvenhatos lövöldözések során megsérült a Moszkva téren. Az akkori kalefosok között senkiben nem merült fel, hogy spicli. „A rendszer jellemzője volt ez a trükk. Valamilyen ürügygel elfogták, bevitték és beszervezték. Vendéglátóipariba járt, pincérként dolgozott és besúgó lett” – osztotta meg Kisfaludy.

BECSÖNGETETT MÁTÉ PÉTER

A Drazsé Expressz 1971-73 között jött létre, Dobozy Miklós, aki énekelt és orgonált, lapunknak szerényen megjegyezte, senki nem tudott semmilyen hangszereken, de rendszeresen vállaltak fellépéseket, például a XI. kerületi pártházban. „Mi háromezer forintot kaptunk éjszakánként. A Speedy Gonzalest tudtuk, és játszottunk folyamatosan, egyszer még Hobo is fellépett ve-

Nosztalgiaújs 2024-ben a Postával szemközti korlátnál

Egy Holies koncert után Krakkóban, 1966. márciusában. A fotón Jablonszki Ádám (fedőnevén Ló), Szervánszky Attila (Tojás), Körmeny Dezső (Deddy), Czyzyk Leslie (Tetőfedő) és Danyi Attila

DÖBRENTEY CSABA

Galériás, a Koller Galéria egykori művészeti vezetője

lünk, a Kecskeméti utcában. Volt egy rádióinterjúnk is, abban az underground és a progresszív rock közé helyezték a stílusunkat, de annál jóval agresszívabb volt szerintem, amit mi műveltünk.”

Lukács László pedig arra emlékszik, hogy a Petőfi-gimis zenekarral az Attila út 33-ban, az otthonukban gyakoroltak, amikor egy szemüveges fiú becsengetett. „Szeretett volna velünk játszani, mondta, hogy milyen hangszereken tud. Szerény volt, szimpatikus. Ő volt Máté Péter.”

A hatvanas évek végén megalakult a Kex Együttes, Dolevicsényi Miklós, szintén toldys barát alapításával. Ott tűnt fel a hosszú hajú Baksa-Soós János, a Kex meghatározó alakja, performer, aki már szimpla megjelenésével irritálta a hatalmat.

AKIK DISSZIDÁLTAK A KALEFBÓL

„Baksa-Soós Jánost katonai dzsippel akarták elütni – idézte fel a Kex egykori dobosa, Kisfaludy András. Én ezt egy rádióinterjúban elmeséltem, mire megkérdezték Baksa feleségétől, hogy is volt ez. Stiller-Luzsicza Ágnes megerősítette, hogy nemcsak Baksát, hanem őt is kergették a rend őrei. A Bimbó úti utolsó nagy kanyarnál laktak, és a Május 1. (ma Átrium - a szerk.) moziba akartak lemenni, amikor mindkettőjüket megpróbálták elütni. Olyan kemény volt helyzet, hogy a Baksa-család a második ilyen akció után összepakolt és Németországba disszidált. Az együttes Baksával mindössze pár évet zenélt együtt.

Az ellenálló tréfákért Körmeny Deddy-t már egyszer álamellenesnek nyilvánították, útlevél kérelme, vélhetően ezért

LUKÁCS LÁSZLÓ (LAYOSKA)

Az egyik első magyar DJ a belvárosban, később a Magyar Elvis Klub alapítója

Közös séta egy jól ismert helyszínen

„közérdeket sértett.” Ez volt a hivatalos álláspont, ő eleve nem kapott útlevelet, és talán pont emiatt fiatalon disszidált. Harminchárom évesen, végzett tanárként 1979-ben hagyta el az országot. Négy ember jelentett róla, 120 oldalas dokumentum van a levéltárban. Addigra már az '56-os akciójáért elítélt Rét-helyi Géza elhagyta az országot.

„Háromnapos útlevelet kaptam Németországba és nem jöttem vissza. A családom utánam tudott jönni” – zárta rövidre.

A MARKÓ--KÖNYV ÉS AZ ÚJ TÁRSASÁGOK

A rendszerváltás idején a kalefosok már érett, felnőtt emberek voltak, amikor történetük feldolgozása érdekessé kezdett válni. Időközben a Moszkva tér is visszakapta eredeti nevét. Markó György a kétezres évek elején kezdett foglalkozni mélyebben ezzel a körrel, utána nézve minden dokumentumnak, ami róluk létezik. Kisfaludy András ezután dokumentumfilmet készített a galeriról, amelynek tagjai 2008 óta minden évben összejönnek az egykori barátok, Veszely Ferenc dörgicsei birtokán.

Szillery Éva

Jellemző vonása a korabeli kémmodszereknek, hogy az ügynök rendkívül közelre merészkedett a megfigyeltékhez, és egy diplomata táskába vagy szatyorba rejtett fényképezőgéppel dolgozott

ZENÉS PROGRAMOK A VIRÁG BENEDEK HÁZ UDVARÁN

08.13.
19:00

**ViGaD Zenekar koncert
és délszláv táncház**

08.14.
19:00

Platon Karataev duó

08.16.
19:00

**Pribojszki Mátyás
Szájharmonika Klub**

08.23.
19:00

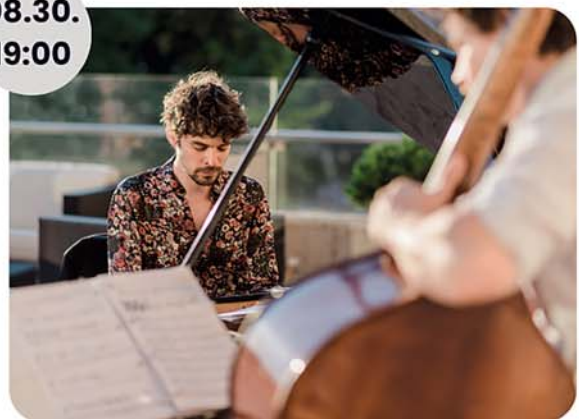
Táncház a Nevetek Zenekarral

08.28.
19:00

Lámpaláng koncert

08.30.
19:00

Baló Sámuel trió – koncert

1013 Budapest, Döbrentei utca 9.
További részletek a www.maraikult.hu weboldalon.

Halászbástya (2)

Akad, aki azt mondja, itt minden hamis. A templom csipkedíszes álgótika, a bástya fotózkodó turisták kedvére való neoromán kőkulissza.

Hát nem. Itt a Halászbástya környékén sok minden nagyon is „eredeti”. Például az 1896-ban, a déli bástyában fel-lelt földmélyi csarnok, benne rengeteg emberi koponyával. Schulek kazamatának nevezte, feltehetően nem tudta, hogy az 1686. évi ostromkor alapfalakig leágyúzott Szent Mihály temetőkápolna csontkamrájára és altemplomára bukkant rá. Képzeljük magunk elé ezt az 1400-as évek elején épült sírkápolnát, melyet az utolsó ítélet angyalának, a holtak szószólójának, Szent Mihálynak szenteltek. Ebben a templomocskában ravatalozták fel a halottakat, hogy aztán koporsójukat a kápolna harangjának kongása közepette cipeljék Szent Mihály lován, vagyis a hullaszállító saroglyán a temetőbe. Képzeljék el, ahogy 1457 egyik hűvös márciusi napján Hunyadi László árnyékként surran a sírkövek és kopjafák közt, üldözői elől menekülne Budából a Szent Mihály gyalogkapun át a Halászbástya felé...

A nézelődő turista, de még a várban lakók többsége sem tudja, mi minden rejtőzik a Mátyás-templom, a Halászbástya és a Hilton járószintje alatt. Ahol építkeznek, ott általában előbb rombolnak, és az ásó, a bontócsákány gyakran koccan régebbi korok maradványaiba. A Budapesti Hírlap 1895 decemberében arról tudósít, hogy a Mátyás-templom rendezési munkálatai közben a Halászbástya földjében egy imádkozó férfi vörös márványból faragott mellszobrára bukkantak, rajta latin felirat: Miserere mei Deus (Irgalmazz nekem, Isten). Az újság 1916 októberében így ír a feltárásokról: „Szent Miklós temploma a középkorban Budának híres épülete volt, melyet a törökök romboltak le. A Halászbástya építéskor a templom szentélyének maradványai fölszínre kerültek. A régi padlót borító omladék-rétegek alatt sírbolt rejtezett, a sírban egy férfi, egy nő és egy gyermek maradványai nyugodtak.”

A dömések budai Szent Miklós temploma és kolostora valóban híres volt: a mai Hilton szálló helyén álló épületet és intézményt a késő középkorban gyakran egyetemnek nevezték. Az 1400-as évek végén Mátyás hívására olyan tudósok tanítottak a falai közt, mint Michael de Ungaria, Ilkusi Márton, vagy a szefárd zsidóktól héberül tanuló, teológiát oktató Petrus Niger.

A Szent Miklós templom és kolostor már Mátyás előtt kétszáz évvel is kivételes hely volt. 1252-ben a domonkos rend Bolognában üléselő capitulum generaléja a következő rendi nagygyűlés színhelyéül a budavári monostort jelölte ki. 1254. május 31-én meg is nyitották a gyűlést, ahol az időközben elhunyt generális helyett új rendfőnököt is választottak. 1301-ben, magyarországi tartózkodása idején itt lakott a pápai követ, Niccolò Boccasini (a későbbi XI. Benedek pápa). Itt vendégeskedtek azok a francia lovagok, akik a burgundi herceg vezérletével érkeztek 1396-ban a török ellen vonuló Zsigmond király segítségére. Az egykori kolostor budai franciák és olaszok temetkezőhelye is volt, talán ez is magyarázhatja, hogy a rendház historia domusa szerint a lovagok mind felakasztották díszes címerpajzsukat a templom falára. Őket, a Nikápoly alatti vakmerő lovasrohamban elesetteket siratta a kortárs Eustache Deschamps a Magyarországra ment franciákról írt balladájában (ez a támadás egy korszak vége, a lovagi hadviselés záróakordja volt): „Haj, hol vannak a kopjafák, / sátrak, kárpitok, aranyvásznak, / ruhák, takarók, paripák, / s a lovagok, a megcsodáltak... / Isten szavára mind letűnt. / Szomorúságot, könnyeket, / Koporsót látok mindenütt...” (Illyés Gyula fordítása)

Az építkezések befejezte után az északi bástya nagy tornya alatti helyiségekben és pincékben középkori kőtárat rendeztek be, ott helyezték el egyebek közt az építkezés során előkerült domonkosrendi szentély padozatában talált sírköveket. Ez a középkori kőtár csak 1972 körül szűnt meg, amikor a toronyba egy vendéglátóhelyet költöztettek. Ez még talán annál is szomorúbb (hiszen önszántunkból köpjük vele arcul magunkat és a múltunkat), mint amikor 1945-ben a német katonák a kőtárból kihurcolt román- és gótikus-kori faragott kövekből építettek mellvédeket a Halászbástyán sorakozó, égre meredő csövű gépágyúk számára.

Száz Miklós György

Halászbástya, 1905

Forrás: Fortepan/Budapest Főváros Levéltára/Klöz György

Kultikus kultúrkocsmá a Szarvas téren

Mr. és Mrs. Columbo útja Pestről Budára

Aki hangulatos körülmények között akar elbújni a hőség elől jó sörök és kedvező árak mellett, netán a kutyája társaságában akar lazítani, az a Szarvas tér 1. szám alatt, a Káli Éva vezetésével működő Mr. és Mrs. Columbo Söröző pincehelyiségében biztosan megtalálja a számítását. De a huszonöt éves múlttal rendelkező, újjászületés előtt álló vendéglátóhely a híres nyomozón kívül a cseh irodalom és söripar előtt is tiszteleg.

„1983-ban állították ki a munkakönyvemet, amelyben az szerepel: Panoráma Szálloda és Vendéglátó Vállalat, 274., Kazamata Étterem és Borozó. Igaz, a beosztáshoz még az van írva, hogy tanuló” – emlékezett vissza Káli Éva vendéglátó pályafutása hajnalára. Házigazdánkkal a Columbo tágas, hűsölésre csábító és hangulatos pincehelyiségében idéztük fel a kezdeteket és a Budapestre vezető utat: „Miótán végeztem az egri vendéglátó ipari szakközépiskolában, az egyik szakács srác, aki a Dísz téren, a Krumplis Fániban dolgozott, kérdezte, hogy nincs-e kedvem ide jönni, dolgozni. Így kerültem 1987-ben Budapestre.”

Éva számára a következő állomást a Béke Szálloda mögötti Western Söröző jelentette, amit mindenki csak „Lófejként” emlegetett a bejárat feletti dísz miatt. „Az öreg vendéglátósok azt mondják, az a jó, ha a vendégek nevezik el a kocsmát” – árulta el házigazdánk, aki olyan törzsvendégeket szolgált ki, mint az Omega-alapító Laux József, vagy Bezerédi Zoltán Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész, rendező. Elmondása szerint a Western igazi kultúrközeg volt, ennek hatása pedig nem múlt el nyomtalanul.

KÉZ A KÉZBEN PETER FALKKAL

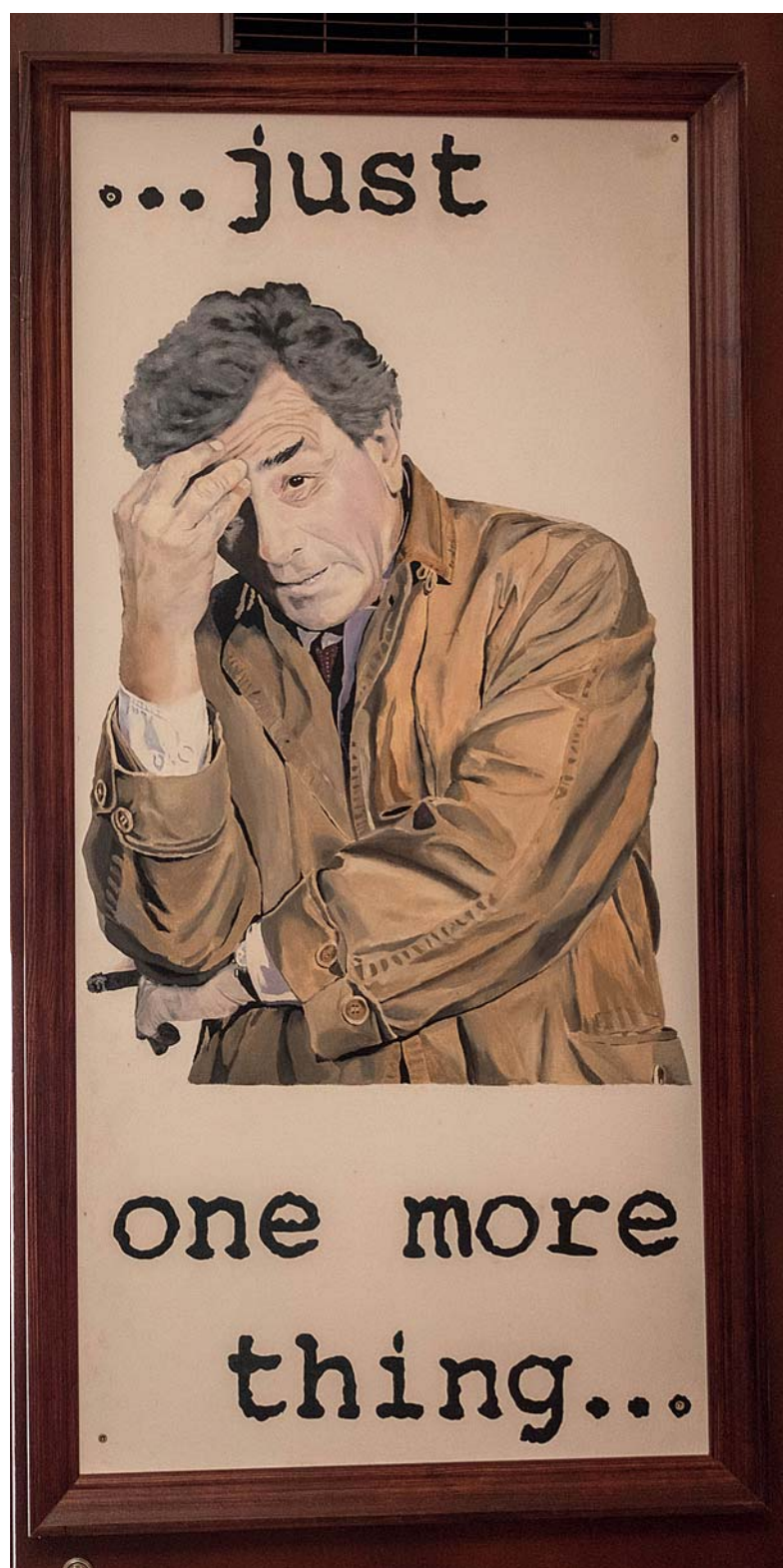
„2009-ben adódott egy új lehetőség az Aradi utcában: az 1999 óta működő Columbo” – folytatta Éva, aki azt is elárulta, miért kapta ezt a nevet a hely: „Szemben volt a Nemzeti Nyomozó Iroda, Toldi Attila, az eredeti tulajdonos pedig úgy gondolta, hogy van elég hadnagy abban az épületben, akiket majd becsábít a név. Igaza is lett.” Emellett a Szegfű utcai cseh nagykövetségről is érkeztek vendégek, és rendhagyó módon általuk találták meg a cseh sörök a helyet: „Lukács László kereskedelmi tanácsos lobbizott azért, hogy a kis cseh sörgyárak is teret kapjanak Magyarországon, ami be is vált.”

ÚJ OTTHON: A TABÁN

2013-ban eljött a költözés ideje, ekkor érkezett meg a vendéglátóhely az I. kerületbe. „A Tabánnak elvarázsolt, mesészerű hangulata van, nem véletlenül nevezték a múlt század elején Budapest Montmartre-jának. Ez máig jelen van” – írta körül Éva a környék miliójét, ami a Columbo atmoszférájába és a Budapest minden tájáról érkező közönség soraiba is beopta magát.

ALKOHOLMOZAIK, NOSZTALGIA-HULLÁMHOSSZ

Bár konyha jelenleg nincs, az italkínálat mind a sörök, mind a borok szerelmesei számára a kommerszen túlmutató választékot kínálja: „Mindig fontos szempont volt, hogy a kistermelők is bemutatkozhasanak nálunk. Boraink például az Izsáki Bo-

Fotók: Kőrösi Tamás

rászattól érkeznek, a cseh sörök terén pedig a Hrabal nevével fémjelzett, nyburki márkákat forgalmazzuk.”

A söröskupak ráadásul kiváló dizájnelem is: Éva ezekből rakta ki Bohumil Hrabal mozaikját a bejárat mellett, de a pincébe vezető lépcsősort is ezek szegélyezik: „A Baronka sörnek gyönyörű kupakja van, ezekből született a lépcsőnél a Postřizinské sörgyár felirata és a Hrabal-mozaik. Tudni kell, hogy ő nem szeretett volna magának sem szobrot, sem emléktáblát, de úgy volt vele, hogyha mégis állítanak neki, akkor olyan helyre tegyék, ahol a kutyák levizelhetik. Remélem, hogy ezzel a mozaikkal minden kívánságának eleget tettem.”

A Peter Falkot és Hrabalt ábrázoló festmények, fotók mellett számos érdekes tárgy díszíti a csupasz téglafalakat: „A pult felett lévő rádiót az édesapám vette a nagypapámnak az első fizetéséből. Miután behoztam dekorációnak, mindenki azt hitte, hogy gyűjtöm a készülékeket. A többi mind a vendégek hozták.”

MOZI, ZENEBONA, KÖNYVEK

A Columbo ezen felül rendszeresen ad otthont különféle közösségi eseményeknek: „Télen kéthetente, nyáron csak ritkábban filmklubot tartunk, és szoktak lenni zenés esték is.” Utóbbiakon a nyenyerétől a dudán át az akusztikus gitárig sok hangszer főszerepre lel a falak között. Házigazdánk igazi kuriózumot is említ: Mázló Tímea siket színésznő közreműködésével szerveztek korábban siketnéma színi előadásokat és karaokét is. De könyvbemutatókra is rendszeresen sor kerül: Sári Edina író nő frissen megjelenő műveiből Koltai Róbert és testvére, Koltai Judit szoktak felolvasni.

NÉGYLÁBÚAK GYÁMOLÍTÓJA

Fontos megjegyezni, hogy nincs olyan kutya a környéken, aki be ne húzná a gazdáját a Columbóba. „Mindenki tudja rólam, hogy nagy állatbarát vagyok, itt pedig minden tabáni kutya megáll a nasijáért” – árulta el Éva, aki akkor sem rest, ha segíteni kell: „A szentendrei Árvácska menhelynek gyűjtöttünk egyszer ételt. Aki hozott kutya- vagy macskaeledelt, az cserébe kapott egy sört. A végére többször kellett fordulnunk, mire az összes adományt ki tudtuk vinni nekik.”

MEGÚJULÁS ELŐTT

Házigazdánk arról is beszámolt, hogy hamarosan új fejezet, gyökeres megújulás kezdődik a Columbo életében. A megálmodott új irányvonalról Bán Ágnes újságíró, a Kétker Közösségi Alapítvány tagja, illetve a munka kreatív felelőse mesélt: „Az átalakulást az indokolja, hogy Budapesten is megváltoztak a szórakozási szokások. Ezekhez igazodva szeretnénk átalakítani a belső tereket, kihangsúlyozni a berendezés egyes elemeit – például a rádiókat –, illetve olyan programkínálatot kialakítani, ami törzshellyé teszi a Columbót, főleg a fiatalabb korosztály körében. Az a célunk, hogy divat legyen ide járni.”

Az ambiciózus törekvés célja a Columbo 25 éves hagyományainak és a már nem élő törzsvendégek emlékének ápolása is, olyan formában, ami betemeti a korosztályok közötti szakadékot és értéket teremt. Bán Ágnes ebben az önkormányzat kisvállalkozásokat segítő támogatására is számít, de a környékbeli vendéglátóhelyekkel is szeretne kölcsönösen gyümölcsöző együttműködést kialakítani. A tervek szerint legkésőbb októbertől már egy frissebb, az eddigieknél is izgalmasabb arcát mutatja felénk a „Hadnagy úr”. Érdeklődve várjuk.

Tari Tamás

Úri passzió volt a csobbanás

A második világháború végéig leteztek a Dunafürdők, amelyekre ma is nagy az igény

A budapesti belvárosi Duna-part látképéhez a második világháborúig hozzátartozott a deszkafürdők látványa: a mai turistahajó-kikötők helyén fából ácsolt, ideiglenes úszóművek sorakoztak, ahol biztonságosan csobbanhatott a Dunába a nagyérdemű. Berlinben, New Yorkban és Bécsben ma is működnek fürdőhajók, Budapesten is több koncepció született a hagyomány újra-élesztésére. Utoljára 2009-ben működött uszálystrand a fővárosban, és bár több évre szánták az attrakciót, az mindössze egy szezonon át üzemelt.

A Duna belvárosi szakaszán, ahol ma a luxus turistahajók kötnek ki, csaknem száz éven át több Dunafürdő működött. Kezdetben, 1850-től még nem strandolási céllal üzemeltek ezek a létesítmények, hanem sportemberek versenyeztek vagy katonák gyakorlatoztak bennük. A Dunafürdők valójában a folyó felszínén úszó, nyitott, fa szerkezetű, épített uszodák voltak, a medence tisztítását a sodrás oldotta meg, szerkezetileg ugyanis hálóval elzárt fenékkal és oldalfallal rendelkeztek, így a folyóvíz át tudott folyni rajtuk, a fürdőzőket pedig nem zavarták meg az örvények és a különféle hordalékok.

„KATONAI ÚSZÓINTÉZET”

A Dunafürdők őseit Savoyai Jenő herceg, német-római császári hadvezér építtette még az 1700-as évek elején a Csepel-szigeten, majd a mai Március 15. térnél, a piaristák épülete előtt létesült egy úszóstrand. Nem sokkal később, 1817-ben a Margitszigettel szemben nyílt egy „katonai úszóintézet”, aztán Mayer György hajómester megalapította az első polgári uszodát, a mai Petőfi térnél. Aki nem tudott úszni, itt megtanulhatott, a fürdőzőkre pedig úszómesterek vigyáztak.

A PARLAMENTI KÉPVISELŐK IS LUBICKOLTAK

A reformkori Pest-Budán gróf Széchenyi István a motorja a Duna népszerűsítésének: csónakházat, hajósegyletet alapított és naponta úszott is a folyóban, ami neki is köszönhetően vált divattá. A kor legkülönlegesebb uszodája a Clark Ádám tervezte Nemzeti Uszoda volt, amelynek kosarát két perc alatt ki tudták emelni a Dunából, ha túlságosan megemelkedett a folyó vízszintje. Clark és Széchenyi innen figyelte a Lánchíd építését. A Parlament felépülése után úri passzió volt a képviselőknek lemenni az uszodába, ahol a felfrissülés után az ebédjüket is elfogyaszthatták az uszoda éttermében. A szabadtéri lubickolás kezdetben a vagyonosabb férfiak kiváltsága volt, a nők csak 1837-től mehettek be a Dunafürdőbe, és csak a nap legmelegebb óráiban.

FÜRDŐSZOBA HELYETT IRÁNY A DUNA

Mivel akkoriban alig akadt Pest-Budán olyan bérház, ahol lett volna fürdőszoba, az emberek a népfürdőkbe vagy a Duna partjára jártak tisztálkodni. A folyó erős sodrása miatt már 1839-től tilos volt fürdeni a Duna belvárosi szakaszain, ezért

Egy légifelvétel 1930-ból. Remekül látszanak a fürdőkarámok

Forrás: Fortepan/Zainkó Géza

Napozás az újlaki rakparton a Sajka utcánál, 1937

Forrás: Fortepan/Fábián Sámuel

Dunai látkép, 1908

Fotó: Fortepan/Deutsche Fotothek/Brück und Sohn

is lettek népszerűek az alkalmi strandok. Legtöbbjük mindössze egy úszó platform volt, középen egy medencével, amit öltözőkabinok határoltak körbe, de olyanok is akadtak, amelyek sportolásra, és társasági összejövetelekre is alkalmasak voltak, büfével és napozórésszel. Az Óbudán, valamint az Erzsébet hídtól egészen az Országházig sorakozó Dunafürdőket csak tavasztól ősziig lehetett használni, ezután pedig szétszerelték vagy uszályal elvontatták őket. Az is gyakran előfordult, hogy a szezonon belül más helyszínre telepítették a fürdőket, hogy minél több látogatót vonzzanak. A leghíresebb Dunafürdőt a Parlament előtt helyezték el, és több évtizeden keresztül újra és újra visszatért központi helyére.

KELLETT A FAANYAG

A XX. század elején már nemcsak magánvállalkozók, hanem a főváros is üzemeltetett Dunafürdőket: az első 1924-ben, az Erzsébet hídnál nyílt meg, ahol a strandon 227 kabint és 221 szekrényt is igénybe lehetett venni, majd a Szent Gellért rakparton és Újlipótváros külső határában is létesült strand. Ezek mellett egészen az 1920-as évekig működött a margitszigeti deszkás szabadstrand, valamint a Római-parton is volt két úszófürdő.

Helyben nyaralás Budapesten, gyerekek csobbannak, 1921

Fotó: Fortepan/Lugosi Szilvia

A HÁBORÚ UTÁN MÁRIS VISSZAKÖVETELTÉK ŐKET

A fővárosi nagyközönség még a második világháború éveiben is, egészen 1944-ig igénybe vehette a Dunafürdőket, amelyeket azonban végül mind bezárták, egyrészt a folyó szennyezettségére hivatkozva, másrészt pedig azért, mert égető szükség volt a fára mint alapanyagra. Alig ért véget a háború, máris visszakövetelték „a budapesti dolgozók érdekében” a dunai uszodákat, akár magánvállalatok bekapcsolásával, szerződéses alapon. Mindebből azonban nem lett semmi, a fővárosi nagyközönség pedig átszokott a modernizált strand- és gyógyfürdőkre, amelyek jóval kényelmesebbek, fűthetőek, tisztábbak és biztonságosabbak voltak.

A BATTHYÁNY TÉRIG LEÚSZTATHATÓ HADRIANUS DUNAFÜRDŐ

Az ezredforduló után újra felmerült a hagyomány felélesztése. A Város és Folyó Egyesület (Valyo) régóta küzd egy belvárosi úszó fürdő megépítéséért, míg Balogh Ákos Gergely Hadrianus Dunafürdő koncepciója szerint a Hajógyári-sziget partja lenne tökéletes hely egy új Dunafürdő és -móló létesítéséhez. A fából készült szerkezet az egyik jelképe lenne a Hajógyári-sziget megújulásának, a falanszterzerű Marina-part látványos ellenpontjaként. Elhelyezkedése miatt a Budapestre érkező szállodahajók utasai és az Árpád hídon átutazók számára egyaránt szembeötlő Dunafürdőhöz kapcsolódó móló kishajók, csónakok és ladikok kikötőhelyéül szolgálna. Mivel az elhelyezése könnyen változtatható, ezért a Parlamenttel szemközti Batthyány téri partszakaszra is bármikor át lehetne vonatni.

AZ EGYNYÁRI USZÁLYSTRAND

Bár ezek a tervek egyelőre nem valósultak meg, másfél évtizede mégis újra létesült uszálystrand a Duna belvárosi szakaszán. A magyar főváros megpályázta 2010-re az Európa kulturális fővárosa címet, és bár Pécs nyert, a budapesti pályázatban szereplő, a Városi Tájékp Csoport által tervezett létesítmény megépült a Vigadó térnél: a 400 fő befogadására alkalmas úszómedencés strand egy uszály rakteréből kialakított úszó- és gyermekmedencéből, valamint az uszály mellé csatolt két bárkából állt, amelyeken különleges, a strandolást kiegészítő „vízélmények”, valamint napozóágyak voltak megtalálhatóak. Bár úgy tervezték, hogy az ingyenes uszálystrand minden nyáron várja a látogatókat, végül mindössze egy szezonon keresztül szolgált.

Schmidt Gábor

Fotó: MTVA/Kovács Tamás

Kós Hubert gyerekkora óta arról álmódott, hogy egy remek olimpiai úszással kápráztassa el a szurkolókat

Fotó: MTVA/Kovács Tamás

Milák Kristóf két úszólegenda, Egerszegi Krisztina és Darnyi Tamás mellé ért fel azzal, hogy Tokió után Párizsban is győzni tudott

Korszakos sikerek, favoritok és kellemes meglepetések

Egy olimpia sok mindent felszínre hoz, a XXI. században leginkább azt, hogy sok sportágban nagyon közel került egymáshoz a mezőny. Ázsia és Afrika – egyes szakágakban pedig Amerika és Európa – feljövőben, a klasszisok pedig nem biztos, hogy behúzzák az előzetesen nekik adott győzelmeiket. A másik tanulság: annyira apró nüanszok dönthetnek egy-egy éremről vagy helyezéstről, hogy olykor egy ezüst, vagy egy bronz, de akár egy negyedik hely is kiváló teljesítménynek számít. Elég csak a férfiak 100 méteres futódöntőjére utalni. Nem hiába a 8. helyezéssig tart az olimpiai pontszerzés, ahogy a Magyar Olimpiai Bizottság és az állam is a nyolcadik helyig jutalmazza az ötkarikás játékokon szereplő sportolóinkat. (A hivatalos tájékoztatás szerint egy olimpiai aranyat 55 millió, míg egy nyolcadik helyet 3,08 millió forinttal honorálnak.)

Ennek fényében kell értékelni és megbecsülni a magyar olimpiikonok teljesítményét, a magyar csapat eredményeit. Egy héttel az olimpia vége előtt a magyar küldöttség eddig nyolc érmet – 3 arany, 3 ezüst és 2 bronz – nyert. Huszonnyolc évet követően jutott olimpiai döntőbe és lett ezüstérmes a magyar férfi kardcsapat, és 52 év után tudott aranyérmet nyerni a férfi párbajtőr-csapat. Hatalmas eredmények ezek, amelyek feledtetik az egyéniben talán a vártnál haloványabbra sikeredett teljesítményeket. De hát hol jöjjön ki a magyar „egy mindenkiért, mindenki egyért” elv, ha nem Párizsban?

Jó volt látni, hogy úszásban két csillag is tündökölt. Kós Hubert felért a csúcsra, a felkészülésben az unortodoxiát a csúcsra járató Milák Kristóf pedig Egerszegi Krisztina és Darnyi Tamás mellé ért: sikerült ugyanis két egymást követő olimpián is a dobogó legmagasabb fokára állnia. Azt ugyanakkor sajnálhatjuk, hogy először fordult elő, hogy egyik vegyes számban sem sikerült magyar úszónak a döntőbe kerülnie.

A favoritok közül Major Veronika a pisztolyosok 25 méteres versenyében lett harmadik, és neki – a mémesek kedvencévé lett ezüstérmes török férfi pisztolyossal ellentétben – még szemüveg sem kellett ahhoz, hogy szétlövésben legyőzze az indiai ellenfelét. A kalapácsvetésben a második helyezést megszerző Halász Bence folytatta a magyar hagyományokat e szakágban, nem kis célt, a jövőbeli elsőséget maga elé kitűzve.

A párizsi olimpia két emberfeletti eredményét az országúti kerékpárosok hozták: Valter Attila és Vas Blanka is a negyedik helyen ért célba, ami mindkét esetben egészen elképesztő teljesítmény. De ugyancsak ide tartozik Németh Nándor 100 méter gyorsan szerzett negyedik helye, vagy az 1500 méteren úszó, és új országos csúccsal negyedik Betlehem Dávid, aki 14 és fél perc úszást követően csupán bő egy másodperccel maradt el a harmadiktól.

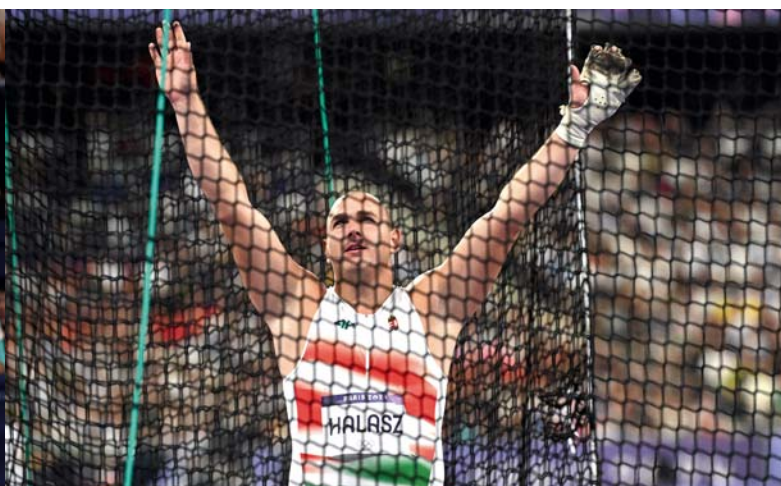
És persze nem szabad elmenni az olimpia talán eddigi legtöbb érzelmét kiváltó meccse, a nők 66 kilogrammos bokszer versenyének negyeddöntője mellett sem, a magyar Hámori Luca és az algériai Imane Helif között. Utóbbi nők közötti szereplése komoly indulatokat, vitákat szült, ám Hámori ezzel mit sem törődve vállalta a csörtét, de végül pontozással kapott ki a sokak szerint férjével bíró ellenfelétől. Négy csapatunk közül háromnak – női kézilabda, női vízilabda és férfi vízilabda – sikerült továbbjutnia a csoportküzdelmekből, de a csapatsportokban is jól látszik, sokszor egy-egy gól dönt a győzelemről, könnyű ellenfél pedig már régen nem létezik.

Hogy merre megy tovább az olimpia, még nem tudni, de az biztos, ha a végén a magyaroknak sikerül az éremtáblázat első 15 nemzete közé érni, az mindenképpen hatalmas dicsőség Magyarországnak, amit meg kell becsülnünk.

Balogh Roland

Betlehem Dávid 1500 méteren elért 4. helye új országos csúcs, egyúttal jó „bemelegítés” a nyíltvízi számokra *Fotó: MTVA/Kovács Tamás*

A kalapácsvető Halász Bence szép magyar hagyományt követve elért ezüstérme további sikerekre sarkallja *Fotó: MTVA/Czeglédi Zsolt*

A magyar férfi párbajtőrscapat 52 év után nyert olimpiát és ülhetett fel a trónra Párizsban *Fotó: MTVA/Illyés Tibor*

Amit az országúti kereképárosok tettek, arra nem igen vannak szavak. Vas Blanka és Valter Attila egyaránt negyedik lett *Fotó: Facebook*

Major Veronika „speciális” szemüveg nélkül lett bronzérmes a pisztolyosok 25 méteres versenyében *Fotó: MTVA/Czeglédi Zsolt*

A férfi kardscapat stílusosan vonult be a vívóversenyek helyszínéül szolgáló Grand Palais-ba és lett ezüstérmes *Fotó: MTVA/Illyés Tibor*

Az első magyar dobogót a párbajtőröző Muhari Eszter szerzte; ez a bronz volt az egyetlen egyéni érme a vívóknak *Fotó: MTVA/Illyés Tibor*

A hőség fokozhatja az alvászavart

A tartós kánikula szinte minden emberre hat valamilyen módon. Sokaknál az alvást teszi nehezzé, esetleg súlyosbítja a már meglévő alvászavarokat. Dr. Vida Zsuzsanna, a Jó Alvás Központ neurológus főorvosa, szomnológus alvást segítő tippeket adott a meleg napokra és arra is felhívta a figyelmet, hogy csak a pontos diagnózisra épülhet hatékony kezelés.

A kánikula, az időjárás frontok szinte mindenki hatnak, bár vannak, akik jóval érzékenyebben reagálnak másoknál. Főként azoknak nehéz alkalmazkodni a sokszor szélsőséges vagy gyorsan változó időjárás körülményekhez, akik valamilyen alapbetegséggel küzdenek, például szív-érrendszeri vagy légzőszervi betegek, illetve a menopauza időszakát élik vagy idősebbek. A már meglévő alvászavarok is súlyosbodhatnak, de nem elsősorban szervi okok miatt, hanem a megváltozott körülmények okán. Hiszen senkinek sem könnyű pihentetően aludni 32 fokban. Ráadásul sok esetben a légkondicionálás is zavaró hatású lehet, különösen, ha túl hűvösre állítják. Kánikula idején érdemes tehát alaposan felkészülni az alvásra, viszont ha már régebben fennáll vagy fokozódik az alvászavar és már nappali tüneteket – például fáradtságot, rossz közérzetet, memóriaromlást, teljesítménycsökkenést – is okoz, mindenképpen szakértő segítséget kell kérni.

HOGYAN ALUDJUNK KÁNIKULÁBAN?

- Lehetőleg teljesen sötétítsük be a hálószobát. Még a világító kijelzők is zavaróak lehetnek. A zajokat is ajánlott kizárni, amennyire lehet. A légkondicionált szoba és a külső hőmérséklet között nem ajánlott 10-12 fokonál nagyobb különbségnek lennie. A télen ideális 18-19 fok a hőségben túl alacsony lehet.
- Ha nincs légkondicionálás, aludjunk nyitott ablaknál, míg napközben csukott ablakkal és leengedett redőnnyel védekezzünk a szoba túlmelegedése ellen. Lefekvés előtt ventilátorral mozgassuk át kissé a levegőt.
- Próbáljuk elkerülni a délutáni szunyókálást és a kávézást, más koffeintartalmú ital fogyasztását.
- Sok szempontból fontos, hogy ne képernyő (tévé, telefon, számítógép) előtt aludjunk el. Mélyebb lehet az alvás, ha olvasunk, relaxálunk lefekvés előtt.

AZ ALVÁSZAVART MINDENKÉPPEN VIZSGÁLNI KELL

Bármilyen alvászavarról, vagy alváshoz kapcsolódó problémáról van szó, elsősorban ki kell deríteni, milyen okok vannak a háttérben. A hőség sokszor csak felerősíti azt, ami már egyébként is jelen van, a megoldást már az enyhébb idő sem hozza el. Az orvosi, szomnológiai kivizsgálás során fény derülhet olyan alvászavarokra vagy egyéb – belgyógyászati, pszichiátriai, fül-orr-gégészeti, kardiológiai, pulmonológiai, urológiai – eltérésekre, amelyek már hatékonyan kezelhetők.

Sok esetben alváslaborban történő vizsgálat szükséges a pontos diagnózis felállításához, hogy éjszaka, alvás közben monitorozhassák az alvás közbeni légzést, a perifériás pulzust, a vér oxigén-telítettségét, mellkasi légzési kitérést, szívfrekvenciát, testpozíciót, lábmozgást, valamint az alvás mélységét, szerkezetét, az alvásciklusok számát, az elalváshoz szükséges és a teljes alvásidőt, az éjszakai ébredések gyakoriságát. Az eredmények értékelése alapján az alvászakértő olyan diagnózist tud felállítani, amelyre építve megkezdhető a kezelés.

(x)

Trollok az interneten

A veszekedés nagymesterei rombolási vágyukat élik ki az online térben

Hogyan hatnak ránk a közösségi média negatív hősei? Vajon miért töltenek időt a trollok mások megbántásával és becsmérlésével? Miért lehetnek ők az online tér Jokerei, akik csak káoszt és zavart hagynak maguk után?

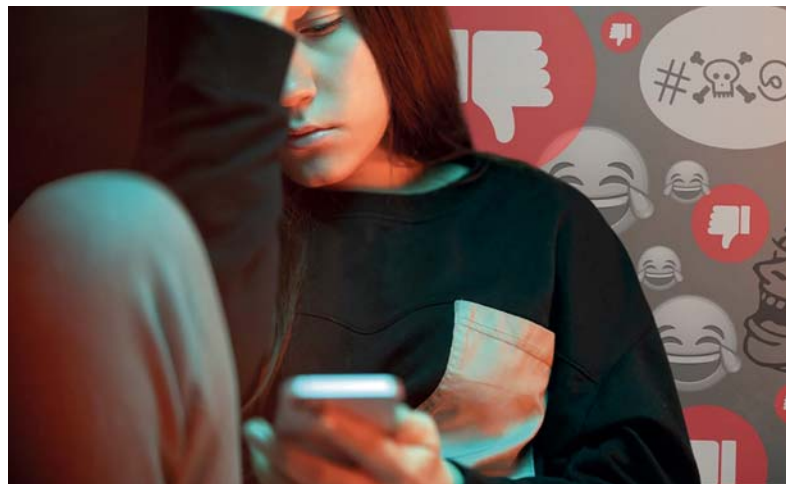
Képzünk el, hogy egy Facebook-poszt alatt filmeket ajánlunk egymásnak. Egy felhasználó csatlakozik a beszélgetéshez, aki olyan hozzászólásokkal kezdi elárasztani a diskurzust, amelyek semmi más célt nem szolgálnak, csak hogy megbántson minket. Például kijelenti, hogy a legtöbb közismert és kedvelt filmet borzasztónak tartja, és személyesen támadja azokat, akik nem értenek egyet vele. Ezt tovább fokozva, a troll vitapartneri profilja alapján sértő és cinikus megjegyzéseket tesz azok külsőjére. Majd, amikor már elég nagy zavart keltett, egyszerűen ki lép a beszélgetésből.

A TROLLOK VILÁGUNK JOKEREI?

Egy 2014-es kutatás szerint a sötét tetrád (machiavellizmus, pszichopátia, nárcizmus és szadizmus) jegyei közül a szadizmus mutatta a legszorosabb kapcsolatot a trollkodással. A szadizmus olyan vonás, amelyben az egyén örömet lel abban, hogy szenvedést okoz másoknak. Az online trollok gyakran személyeskednek és szándékosan okoznak zavart, hogy ebből valamilyen ki-elégülést nyerhessenek.

Az internetes trollok viselkedése hasonlít az ősi folklórból származó trickster, azaz csaló archetípus természetére, aki egy tréfálkozó, bolondos csaló karakter. A csaló alakja egyszerre bírhat vonzó és romboló tulajdonságokkal is. Ez a kettősség tökéletesen tükrözi az online trollok viselkedését, akik kaotikus viselkedésükkel egyszerre szórakoztatják és bosszantják az embereket. Talán mi is tapasztaltuk már, hogy egy-egy hozzászólásukat először szórakoztatónak találtuk, majd később kezdtük érezni annak bántó üzenetét.

Ez a figura kultúrától függetlenül megtalálható az ősi mítoszokban és a kortárs filmekben is, ismertebb példa rá Puck Shakespeare Szentivánéji álmából, az északi mitológia Lokija, illetve az amerikai filmhős, Batman ellensége, Joker. Jokereink az internet megjelenése előtt plakátok humoros és bántó ron-

gálásában, hamis segélyhívásokban, névtelen fenyegető levelek küldésében lelték örömeiket. Az internet fejlődésével pedig megjelentek a platformokon is, kezdetben a Wikipédián. Ennek a nyílt online enciklopédiának a cikkeiben szándékosan félrevezető, humoros, zavaros vagy bántó szerkesztéseket végeztek. Ahogy a közösségi média fejlődött, ez a viselkedés mindenhol teret nyert a Facebooktól egészen a Twitterig.

VÉLEMÉNYVEZÉREK VAGY CSENDEN PUFFOGÓK?

Egy trollnak a viselkedése általában nemcsak az internetre szűkül. Viszont ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy egy ilyen személy ennyire éles nyelvű véleményformáló lenne a mindennapokban is. Ha a sötét tetrád jellemzői fellelhetők valakinél, akkor azok az életük különböző területein is megjelennek. Azonban az anonimitás, a következmény hiánya és a távolság lehetővé teszi számukra, hogy ezeket a vonásokat online erőteljesebben fejezzék ki, mint a valóságban tennék.

Érdeemes tudatosítanunk, hogy az online trollokkal való vitába szállás ritkán eredményes. Az ilyen interakciók gyakran csak olajat öntenek a tűzre. Továbbá az online kommentharcok végigolvasása növelheti belső szorongásunkat. Ahogyan a TikTok is alkalmaz automatikus szűrést a bántó, nem megfelelő szóhasználatú bíró kommentekre, nekünk is szükséges tudatosan szelektálnunk, hogy mit olvasunk el és kivel szállunk vitába. Érzelmi jólétünk megőrzése érdekében egyébként is érdemes időnként szünetet tartanunk az online világtól!

(x)

mindset
pszichológia

Jelentkezzen be pszichológus szakemberünkhöz!

Időpontfoglalás: +36 70 329 8180 ♦ www.mindsetpszichologia.hu

Krokodil, fűrészhal, koponya

Az Arany Sas patika kiállítása a gyógyszerészet története mellett az alkímistákról is szól

II. rész

Fél évszázada nyílt meg a budai Várnegyedben az Arany Sas Patikamúzeum, amely számos különlegességet tartogat a látogatónak. Az egyik a rekonstruált alkímista laboratórium, ami misztikus tárgyaival azonnal magával ragadja a múzeumbarátot. A különleges eszközök azt a kort idézik meg, amikor még nem vált élesen ketté a hivatalos orvoslás, a gyógyszerészet és a kuruzslás.

Ha belépünk az Arany Sas Patikamúzeumba, érdemes bal kéz felé pillantást vetnünk a falra, hiszen tipikus alkímista szimbólumokat fedezhetünk fel. Az 1960-as években felfedezett falfestés alapján arra is következtethetünk, hogy az épületben valaha, egészen pontosan a 16. században alkímisták dolgozhattak. Ténykedésüket Dr. Vámos Gabriella, a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ – Semmelweis Orvostörténeti Múzeum muzeológusa segít kontextusba helyezni. Rávilágít: bár az orvos és a patikus működési területét már a XIII. századtól különválasztották, ám az orvoshiány miatt az átjárás még sokáig megmaradt a két szakma között. A kapcsolat később is élt az orvosok és a laikus gyógyítók között, mert a tudásbázis akkor még jobbra közös volt.

Az alkímia és a gyógyszerészet különválásának kezdete Paracelsus életének időszakára tehető, vagyis a XVI. századra. „A gyógyszerészt az különbözteti meg az alkímistától, hogy előbbi természettudományos műveltséggel rendelkezett, és kereskedhetett gyógyszerekkel” – magyarázza Vámos Gabriella. Az alkímisták azért érdekesek a művelődés-, az orvoslás- és a

patikatörténet szempontjából, mert miközben kutatták az élelixír előállításának, vagy a fémek arannyá változtatásának titkát, egy sor más jellegű felfedezést tettek, különböző vegyszereket és gyógyszereket fedeztek fel, amelyek az emberiséget szolgálták. Több, az alkímisták által használt eszköz, mint például a lombik, a desztilláló, a mozsár, később a gyógyszerészet eszközeivé (is) váltak.

A XVIII. században Mária Terézia felvilágosult abszolutista rendeleteinek megszületésével teremődik meg a hivatásos orvoslás háttere. A királynő szüntette be az alkímisták működését, de az egyik vitrinben a XIX. századi patikaedényeken alkímista jeleket fedezhetünk fel, mert azok egészen eddig használatban maradtak, míg helyüket át nem vették a hivatalos gyógyszerészeti jelölések. De nemcsak különleges jeleket láthatunk itt.

Megtekinthetjük a VIII. századi arab alkímista, Geber könyvét, amelyet Nürnbergben adtak ki 1541-ben. Geber egyébként – Arnaldus de Villanovával és Paracelsussal együtt – sokat tett a kémiai ismeretek fejlődéséért.

Fotók: Kocsis Attila

LABOR A HÁTSÓ TRAKTUSBAN

Az Arany Sas Patikamúzeum hátsó traktusában alakították ki az alkímista műhelyt, hogy elképzelhessük, hogyan festhettek egykor egy ilyen titokzatos labor. Ez az egyetlen ilyen helyiség az országban. A szakemberek a bejárati ajtó melletti falfestés másolatával díszítették a falat, így visszaköszönnek azok a jelek, amelyeket ott láthattunk. A fali tárolóban lombikok és edények sorakoznak, a mennyezetről kitömött krokodil csüng le, a falon egy fűrészhal „fűrész”. Az egyik polcon kitömött bagoly, mellette emberi koponya, kagyló és mozsarak pihennek. A helyiség közepén álló asztalon formalinban polip “tekereg”. Az udvari ablak mellett tűzhely áll, amin a különböző szereket melegíthették.

S hogy mivel találkozhatott az 1540-es években a budai polgár az alkímistáknál? Ha beléphettek, hasonló kép fogadhatta őket. Ha patikaszerket is kínáltak a helyiségben, akkor porokkal, szirupokkal, nyeletekkel, liktáriumokkal (gyógynövényekből mézzel főzött orvosság), kenőcsökkel, tapaszokkal, tinktúrákkal. Nagy részük növényi alapanyagból készült, jóval kevesebb az állati eredetű vagy az ásványi anyag. Általános használatban volt a méz és a cukor is, amelyekkel nemcsak tartósítottak, hanem a gyógyszerek keserű ízét csillapították. Tapaszokban is használták, amelyeket sebekre helyeztek, mert megfigyelték, hogy a méz és a cukor fertőtlenít.

Császár Tamás

Fotó: Kuthi Áron

Mivel még az újkorban is kevés orvos praktizált, Magyarországon pedig különösen, a patikusok sokáig szintén az egészségügyi piac szerves részét képezték. A hivatásos orvosokat és gyógyszerészeket az különböztette meg a laikusoktól, hogy tudtak latinul, jó esetben nyelveket is beszéltek, és rendelkezettek – az adott kor szintjén álló – anatómiai ismeretekkel. Ugyanakkor nem sokkal több eszköz állt a rendelkezésükre, ami jól megfigyelhető nagy járványok idején: az orvosok ugyanúgy értetlenül álltak a betegségek előtt, mint a laikusok. Nem beszélve az alkímistákról.

PAPAGÁJ

P	F	G	T	Ö	B	B	I	E	K	C
S	R	N	Ó	Z	L	É	C	A	A	K
F	O	I	R	O	K	Ó	M	M	R	Ő
N	M	I	V	V	Á	Á	E	G	Í	S
R	A	K	N	Á	Z	G	Y	O	D	Z
U	E	P	O	S	T	A	Y	D	A	É
I	M	M	A	E	K	Z	Ö	É	R	L
R	N	L	H	R	N	É	N	I	K	E
E	U	E	A	K	I	H	N	K	N	Z
D	T	N	S	U	Ó	T	Í	M	Á	Á
Ö	R	T	Ü	Z	T	E	Á	K	S	R
S	Z	Ó	L	Í	T	J	Á	S	K	Ó

Keresse nyolc irányban a megadott szavakat az ábrában, és húzza át őket! A fel nem használt betűkből a poént olvashatja össze!

- Uram, egy különleges papagáját vennék!
- Látja, itt ez a zöld beszél németül, angolul, 100 dollár. A kék ismeri az összes játékautomata kódját. 150 dollár.
- Fantasztikus! És az a kopasz a sarokban mit tud?
- Azt én sem tudom, de 500 dollárnál nem adom alább, mert a ...!

☐ ÁGYÉK	☐ KIING	☐ PRIVÁT
☐ AKNÁZ	☐ LEZÁRÓ	☐ RADÍR
☐ ÁMITÓ	☐ MÁZSA	☐ REDÓS
☐ AMORF	☐ MEGTEHETŐ	☐ SÁVOZ
☐ CÉLZÓ	☐ NÉNIKE	☐ SZÉLEZ
☐ DOGMA	☐ NÉNKE	☐ UMLAUT
☐ ÉRINT	☐ ÓKORI	☐ ZSALU
☐ GYAKRAN	☐ ÓRTÚZ	☐ ZSENI
☐ HÉZAG	☐ PARITÁS	
☐ KHMER	☐ POSTA	

	BÉRELOI VÍZ ALÁ TOL	SZALMAKÖTEG SZEMÉLYED	VICC RESZEI ADOTT IDOTOL	ADDSZAI (2 SZÓ) ÜRES MANCSI!	DARABOL TAGOL	SZTENOG- RAFAL LINE (RÓV.)	ÁGY KÖZEPEI ERIKA BECEZVE	KÖZEP- KORI NEZD CSAKI	TOJÁSDAD ALAKU
A POÉN 1. RESZE KOSÁRBA HELYEZ									E
						GÓLIÁT IS EZ VOLT TRÓPUSI GYIK			
BIF JELE		AVERAGE (RÓV.)		BIKA- VÉR; BOR				JELZETT RESZT	
NINCS ADAT (RÓV.)		TAKAR- BORIT		LÍCEUM (RÓV.)				KÉK FOLTI	
JESÍTŐ BETŰ	FILLER (RÓV.)		TRÜKKÖT KIFIGYEL				MELYIK EGYÉNE?		
TON- FAROKI	KECSKE- SZARVI		NEDVES RESZT				MEGALÁZ. KODÁS		
					KIHAGYÁS (RÓV.)			LYUKAS SÁLI	
					SZINTÉN E HELYVEN			VADÁSZ- JEL	
GALUSKA A POÉN 3. RESZE									AGYSEJTI CSONTVÁZ RESZE
					TÁBLA- JÁTEK		DÖMŐTOR BECÉZVE		
					KROMO- SZÓMA		EZEN A NAPON		
					PARKOLÓ		BECSÜLET (LAT.)		
							KÖNNYŰ BOR		
									VÉLET- LENŰL TÁ- LALKOZIK
					PÁR- HUZAMOS		TÚLRA TŰZEL		
					FINOM MORZSA!		VAN, MÉGUNTA		
					FINOM AZ ETEL			KEKES- MORZSAKI	
					MÁSOLÓ			MASNA	
A POÉN 2. RESZE	EAST ERŐS, IZMOS	FŐ EL- LENTÉTEI	MP, MOSZK- VÁBAN	MEGTA- PASZTAL CSOROSZ- LYA			IMPORT SAZ		
ÜNNEPI FERF- KABÁT							KIS GIZELLA		
KELVIN						OLAJ- MÁRKA	EGY TELJES EGYSÉG		TEJCSÉPPI
						ESZ- ÉRTELEM	TÁMADÁS		MELY SZE- MÉLYRE?
TÖBB HELYEN ÉLŐ		RÁMABA FOGLAL						BOKA RESZEI	
1/2 TORRI		PÉLDÁUL A HCL						VILÁG- TALAN	
AZ EGYIK VEZÉR		RÉGI NÉHAI					IKRÁT RAK A HAL		
KÖBBEN ÁLLI		GENF BEJÁRATAI					AZ ŐN VEGYJELE		
					FARSANGI ÁLARC				
					TERBELI TENGYELY				
SEMMÉLYE	E								

SUDOKU

Írja be a sorokba és oszlopokba egytől kilencig a számokat, de úgy, hogy a sorokban, az oszlopokban, és a 3x3-as kis négyzetekben minden szám csak egyszer szerepelhet!

								8
3	7	8			6	2		
4	5		2		1	6	7	3
8	2				3	4	6	5
6					2	3		
		5	8			1		
		7		2				
5	4			3	7			
	6	3		5		7	2	

SZÖKÉRESŐ: - többiek csak főnöknek szöfifjéki

	7			6	9			
5			7				6	
3			9			8		
							1	
8	2		3	1		4		9
9								
1	5			3			8	
						7		
				8	4			6

Megfiteések - SKANDINÁV: - látdol milyen veszélyes, ezért nem veszek nekem medvecukrot!

		2		6				3
1			7					
		4	9	8				5
7			3					
	8		1	7			6	
				1			8	
2								4
	9	6		5				

STRANDPAPUCSOK

Melyiknek nincs meg a párja?

TESTÉPÍTÉS

Mely kockák testhálója az 1. ábra?
(Hármat is találjsz!)

HÁZI PRAKTIKA

F	E	L	P	J	J	S	K	E	R	Ü
B	I	Z	T	A	T	Á	S	L	P	I
O	G	N	N	F	P	K	M	A	T	S
K	D	U	O	Ü	K	A	D	Í	É	A
O	Á	V	M	M	V	L	G	T	T	T
R	K	E	A	I	Á	E	N	Á	T	Ó
A	Z	O	Z	S	S	Ö	J	Ö	J	L
S	L	L	A	G	Á	V	L	E	F	Á
V	I	T	A	V	R	E	Z	N	O	K
L	T	L	É	S	Í	K	O	S	G	R
I	L	Á	G	Y	S	Á	G	Ú	R	U
Y	A	N	Ő	I	G	Ú	N	Á	R	T

Keresse nyolc irányban a megadott szavakat az ábrában, és húzza át őket! A fej nem használt betűkből a poént olvashatja össze!

- Rávettem az uramat, hogy minden reggel után egyen meg egy fej fokhagymát, mert ez jó fogycúra.

- És? Sokat fogyott tőle?

- Egy dekát sem, de legalább ...!

- ÁMÍTÓ
- BIZTATÁS
- ELŐTT
- FELVÁG
- FINOM
- GALLY
- GUMIS
- GÚNÁR
- ITTAS
- JANUÁR
- JÖSSZ
- KONZER-VATÍV
- LÁGYSÁG
- LAKÁS
- LASSÚ
- MÚFAJ
- ODVAS
- ÖNTÉS
- PADLÁS
- PAPAGÁJ
- RÚGÁS
- SAROK
- SEGÍT
- SÍKOS
- SÍRÁS
- SZEMŰ
- TURKÁL
- VÁSÁR

KETTŐ ELMERÜLI	MÁS HELYRE VONTATAT	NÉMET NŐI BECÉNY	ÉRTEKES GYARJA ÉRT NYESZTET JÜH	MŰVET MEGVÁLTOZTAT	RÖVID KÖTÖSZŐ	ÉLESÍT, KÖSZÖRÜL	FEKVG-BŰTOR BECÉZVE	MARAS-FRANCIA SZINESZ	DOKTOR (RÓV.)	ATTACK (RÓV.)	TÖLTÉNY, MUNGIO	M	
A POÉN 1. RÉSZÉ													
NÖVÉNYT TELEPÍT					DOBÓ IST-VÁN VÁRA					ÓRSZOBA SZELEI			
	LÁBAT MELEGÍTI				ERDEI GYŰMÖLCS				ISKOLA (RÓV.)	OLASZ AUTOJEL			
VÉNUSZ KOZEPE!	A POÉN 2. RÉSZÉ		KÖNYV SZERZŐJE			INVERZ (RÓV.)			JÖKEDVŐ VIDAM	KÉT EZRED!			
A MÁSIK DOLGON			ÉRTELMETLEN		KECSKE-BESZÉD	A POÉN 3. RÉSZÉ		SVÉD ÁRU-HAZLÁNC		KNOCK OUT (RÓV.)			
RAKOSGAT CSOMAGOL					PAPÍRRA VET								
AZON A HELYEN			TRENÍROZ		HANG-SZER								
AZ INN MEDRE!	AMELY DOLOGRA ÜDVRNALGAS		METRO-POLITAN (RÓV.)		NŐ AZ ARA								
ELTŰR, ELVISEL													
FELVESZ BEIKTÁT					GALLIUM VEGYJELE								
MONGOL URALKODÓ			KARAK NEVELTJE		SIKOLTÓ								
EUROCITY (RÓV.)		MOCSÁRI MADAR	A POKOL URA										
AFRIKAI FOLYAM		HÁZAI EGYÜTTES						EGYKORI HAIDANI	MACSKA	CENT (RÓV.)	BIZALMAS SUGDOLÓZÁS	ERIKA BECÉZVE	TÁPLALÓ ÉTEL TESZ
ÜRÜGY					TÁRGY A GIMBEN!								
BENT FEN!	JÉHEGY LETT A VESZTE					TÉLI KI-RANDULÁS ÉNEKELNIVALO							
BABER-LEVELEK!	FELFOG	FÉNYKÉP EGY FALAT KRÉMESI						ATMOSZFÉRA (RÓV.)	LAPOS TIC-CUKORKA-MÁRKA			A TÁRGY RAGJA	A TETEJE-RE
EBBE AZ IRÁNYBA					ETEL BECÉZVE DÉL			ILJUSIN GEPE	KISUGAR-ZÁS				
								LEMONDÓ SZÖCSKA					
A													

SUDOKU

Írja be a sorokba és oszlopokba egytől kilencig a számokat, de úgy, hogy a sorokban, az oszlopokban, és a 3x3-as kis négyzetekben minden szám csak egyszer szerepelhet!

4								6	1	5			8	3	1	8	7	5	9	2	
	5							9						1			4			1	
2		6	3	7					7				9		7		1				
				2		7								5					6		
						1	4	5			1	4			5	6	8			1	4
7			6		8					3		8	4		4						7
	4		8					3		5	6	9		4						2	5
						9				9	4			6						8	
9				3	5	7						8	3	7		6			4		

SZÖKERESŐ: elküldik a kollégáit! Megjétesek - SKANDINÁV: -Reumas fájdalomakra, naponta kenje be a térdkácsát ezzel a kenőccsel!

TISZTELT OLVASÓINK!
A VÁRNEGYED NYÁRI SZÜNETRE MEGY,
KÖVETKEZŐ SZÁMUNKKAL SZEPTEMBER 6-ÁN JELENTKEZÜNK.

Megtalálja a Várnegyedet online is:
varnegyed.hu
 facebook.com/varnegyed

MáraiKult

8 helyszínen várunk az I. kerületben

MáraiKult
1013 Budapest,
Krisztina tér 1.

Jókai Anna Szalon
1011 Budapest,
Iskola utca 28.

Borsos Miklós Emléklakás
1014 Budapest,
Úri utca 6.

Várnegyed Galéria
1015 Budapest,
Batthyány utca 67.

Virág Benedek Ház
1013 Budapest,
Döbrentei utca 9.

Vízvárosi Klub
1015 Budapest,
Batthyány utca 26.

Tér-Kép Galéria
1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.

Országház utcai Könyvtár
1014 Budapest,
Országház utca 13.

Élmény és inspiráció Buda szívében

www.marai Kult.hu

